

Broumovské diskuse

Smíření a naděje

**ESEJE STUDENTŮ
A STUDENTEK STŘEDNÍCH A
VYSOKÝCH ŠKOL**

Studenti a studentky si pro svou esej mohli vybrat jedno ze tří témat:

- **Co pro vás znamená naděje a v čem / kde / u koho ji hledáte?**
- **Jak mohou politici a političky přispět ke smíření ve společnosti?**
- **S čím je pro vás obtížné se smířit?**

Esej bylo možné napsat i v angličtině. Eseje hodnotila tříčlenná porota ve složení Josefína Formanová (publicistka, doktorandka filozofie), Šárka Rambousková (pedagožka Gymnázia Broumov), Radek Wohlmuth (historik umění, výtvarný kritik a publicista). Někteří autoři a autorky kvalitních esejí získali stipendium na konferenci Broumovské diskuse, které jim pokrývá náklady spojené s účastí. Zveřejňujeme pouze eseje studentů, kteří nám dali souhlas.

1. Ondřej Březina
Gymnázium Boženy Němcové Hradec Králové

„Odezdikezdismus“

Přijdu po náročném dni domů ze školy a jediné, co si vážně přeji je dobře se najíst a vyčistit si hlavu. Vyházet z ní veškeré nepotřebné věci a soustředit se alespoň chvíli za celý den jen na sebe. Přečtu pár kapitol z rozečtené knihy a pak mě nenapadne nic lepšího než zapnout televizi a podívat se, co je ve světě nového. Po chvíli se zprávy překlenou v diskusní pořad, na který se těším celý večer jako malé dítě. Jenže místo diskuse slyším z úst političek a politiků jen nadávky, hádky a velice oblíbené nálepkování. Pár minut ještě vydržím, ale potom raději přepnu na nějakou reality show, protože u ní člověk opravdu na chvíli vypne.

Politická scéna je v Čechách rozhádaná zleva doprava a odshora až dolů. Tak to bohužel prostě je. Není dne, kdyby na vás nevyskočil titulek o nějaké urážce, soudním vyrovnání a následné omluvě. Dají se znesvářené strany usmířit a přispět tak k usmíření ve společnosti? Samozřejmě že ano. Jenom musí chtít. Jenže oni nechtějí své hádky řešit, a to čistě ze zjištěných důvodů. Některým voličkám a voličům, kterých je žalostně málo, tyto neustálé rozpory a agresivní jazyk imponují a vidí ve svých zástupkyních a zástupcích určité autority, které do toho prostě umí říznout. Jak se spory neřeší a stále více a více nabývají na síle, lidem to přijde normální a na sociálních sítích nebo na veřejnosti následují své politické vůdkyně a vůdce.

Představme si tyto hádky jako míček létající mezi dvěma stěnami. U každé zdi stojí zástup lidí, kteří si mezi sebou přihrávají balonek. Vždycky, když odpálí míč, spolu s ním vyjdou argumenty dehonestující druhou stranu. Tato přihrávka samozřejmě naštvě skupinku u druhé stěny a míček pošle nazpět a takto se to opakuje donekonečna.

Tento český „odezdikezdismus“ se dá vyřešit zcela jednoduše, a to tím, že jeden člověk z jedné nebo druhé strany řekne dost a míček chytí, a tak zahájí společný dialog vedoucí ke smíření. Uvědomuje si totiž neefektivitu této smršť argumentů a je si také vědom toho, že tím, že se političky a politici neustále hádají, tak země, které vládnou, stojí na místě a nezažívá žádný výrazný pokrok.

Aby se rozhádaný národ znovu sjednotil a našel alespoň v základních otázkách konsenzus, musí se nejdříve ze všeho dát dohromady političky a politici. Je to těžké, já vím, ale v té televizi to vypadá mnohem lépe a člověk má z kultivované debaty hned lepší pocit.

2. Tereza Samková Gymnázium Trutnov

Se slovem naděje jsem si odjakživa spojovala spojení „světlo na konci tunelu“. Znamenala pro mě cosi optimistického, jakýsi výhled na lepší zítřky. Vždy, když se věci zdály být těžké a depresivní emoce zahalily můj svět, jsem věřila, že bude lépe. Měla jsem naději. Mít naději není nic špatného, je to vlastně skvělá věc! Nikdy totiž neležíte úplně na dně a věříte, že existuje jakési východisko z každé situace. Ale co když to není jen víra či myšlenka, ale pravda?

Myslím, že znáte spoustu příběhů lidí, kteří obdrželi špatné zprávy o jejich zdraví. Tito lidé mají vždy na výběr. Buďto se smíří s tím, že z tohoto světa brzy odejdou nebo se budou zuby nehty jako klíšřata držet toho, že šanci mají a přežijí. Právě spousta z těch, co si vybrali druhou variantu a nikdy se nevzdali, přežili. Ti první naopak většinou zemřeli. Nyní už jen vyvstává otázka. Není síla myšlenek často silnější, než jsme ochotni si připustit?

Už několikrát ve svém životě jsem dospěla do bodu, kdy jsem si řekla: „A co teď? Přeci to jen tak nevzdám, když už jsem došla tak daleko. Musí to nějak jít.“ Nebo jsem si řekla: „Dobře teď sice nemám nejlepší období, ale dám tomu čas a ono to přejde. On to zvládl, tak to zvládnou také.“ Zkrátka... Měla jsem naději. Jakousi sílu, která mě poháněla, abych se nevzdala a bojovala dál. Bylo mi jedno odkud jsem danou motivaci našla, důležité pro mě bylo ji vůbec najít. A víte co? Pokaždé se našel způsob, jak z dané situace ven.

Tím jsem si ujasnila, že myšlenky jsou nesmírně mocné a že je důležité držet se toho, že vše dobře skončí, být optimista a věřit v lepší zítřky. Protože i kdyby vše dobře nedopadlo, s tímto přesvědčením budu vždy žít šťastněji, než kdybych si každý den připomínala, že nic nemá cenu, že nic nezvládnou a že to nikam nevede. Mít naději pro mě tedy už dnes neznamená jen „vidět světlo na konci tunelu“, ale „vidět světlo před tunelem, uvnitř i na konci tunelu“.

3. Ondřej Barvíř Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

V novodobé společnosti je politik negativně vnímaným povoláním. Toto vnímání vzniklo na základě jednání různých představitelů politiky. Ať už se jedná o korupci či mediální skandály. Věřím, že kdybychom v naší dnešní politické sféře měli dosáhnout smíření, jednalo by se o nepochybně složitý úkon.

Pro dosažení politického smíru bychom museli zakopat pomyslnou válečnou sekeru politické soutěže. Která v dnešní době zasahuje do osobních životů, ať už politiků, různých poradců i běžných občanů. Přesahuje morální zásady svobody a překrucuje relevantní fakty očím veřejnosti. S nástupem digitální éry se dezinformace vyskytují mnohem častěji a je složitější rozpoznat pravdivou informaci. Zeptáme-li se proč. Odpověď však bude velmi složitá. Můžeme jednat o moci, ba naopak do role vstupuje majetek.

Transparence, upřímnost nebo snad i solidarita. Slova, která jsou používána v předvolebních kampaních, avšak po volbách se jejich přeměna do praxe moc často nevyskytuje. Přestože znějí pozitivně jejich jediným cílem je zmanipulovat voliče a použít je jako nástroj k získání moci. Smíření ve společnosti nemůže být dosaženo pouze prázdnými slovy. Je nezbytné, aby politici nejen mluvili, ale i aktivně prosazovali hodnoty, které využívají ve svůj prospěch.

Bipolarizace společnosti ničemu nepomáhá, v dnešní době je čím dál tím obtížnější vyjádřit svůj názor. Lidé jsou hluboce přesvědčeni o jejich ideologii, která je v každém případě ta správná. Nejsou schopni poslechnout názor druhých, podobně to funguje i v politice. Kdyby si vzájemně politici naslouchali, ačkoliv každý zastává něco jiného, nedělali si naschvály, v médiích by občas ukázali vzájemnou úctu a ochotu ke spolupráci, tak by ušetřili občanům podobné nastavení mysli.

Zrdocadlo odráží obraz všeho, co je před ním. A to je podle mě hlavním dopadem na společnost. Pro smíření by politik rozhodně neměl lhát a odrážet špatné hodnoty. Měl by lidem ukázat nejen sílu, ale i stabilitu. Síla je nezbytná pro získání důvěry, avšak musí být zodpovědně používána a nezneužívána. Politik, který bude odrážet pravdivé a pozitivní hodnoty, pomůže budovat zdravější a soudržnější společnost.

(Použití pouze slova „politik“ není zamýšleno jako projev genderové nevyrovnanosti)

4. Marianna Kohoutová
Gymnázium Paměti národa Praha

Už od mala mi tatínek vždy vštěpoval, abych ke světu přistupovala zvědavě, ptala se a nenechala se odbýt. Vyrůstala jsem s nadějí na krásný život jako z knížky. Vždy jsem se ptala a byla šťastná. Když se něco nepodařilo, tak jsem bojovala a věřila, že vše bude lepší.

Píši v minulém čase, protože život často není milostiv k nám, kteří hledáme jeho krásy s hlavou v oblacích. Stále se snažím, aby byli lidé kolem mě šťastní. Když se ale něco nedaří, tak jsem kající. Nevzdávám se, ale vždy bojuji za lepší zítřky. Je ale jeden boj, který jsem prohrála, s nímž se nedokáži smířit ani s odstupem času, a čas do něj bodá ještě bolestivěji.

Jako malá jsem měla kromě tatínka i maminku. Moje maminka už ale nechtěla být mou maminkou. Nechtěla mě ani mou sestřičku, takové jaké jsme byly. Chtěla dokonalé dítě, a tak se rozhodla, že je její povinností ho z nás vychovat. Dokonalé děti mlčí, jsou drobné a poslušné. Kdyby mi tehdy bylo pět, znělo by to jako poměrně normální výchova. Mně bylo ovšem patnáct a už jsem znovu nemohla být pětiletou holčičkou, kterou ve mně chtěla vidět. Ve chvíli, kdy si má maminka uvědomila, že už nikdy nebudu pětiletou holčičkou, zavrhla nás, mě a mou sestřičku.

Nemám maminku, protože mě nechtěla, nebyla jsem pro ni dost dobrá. Ať pracuji jakkoliv tvrdě, ať bojuji jakkoliv moc, nikdy nebudu dost dobrá pro vlastní matku. Nezáleží na tom kolik velkých lidí mi skládá chválu a obdiv, vždy budu uvažovat nad tím, CO musím učinit, abych pro ni byla dost dobrá.

Ten pocit je připodobnitelný k chorobné prázdnotě, která dohání člověka k šílenství a otevírá mu mysl ze strany, kterou nezná. Toužím po smíření a modlím se, abych k němu došla, doufám v něj. Někde hluboko v mé duši je ale to malé smítko, které mě nenechá smířit se s rozhodnutím, jež jsem nemohla ovlivnit.

5. Karolína Škodová
Gymnázium Trutnov

S čím je pro vás obtížné se smířit?

Kdybych byla modelka, která právě vyhrála soutěž Miss World, a někdo se mě zeptal na tuto otázku, tak pravděpodobně řeknu, že se nemůžu smířit s válkami, které všude možně po světě propukají a že si z celého srdce přeji světový mír a aby se lidé mezi sebou respektovali. Jenže já modelka nejsem a do missky jsem se nehlásila, natož abych ji vyhrála, ba naopak nejnesmířitelnější jsem si pro sebe já sama.

Moje sebe nesmíření nepramení z toho, že bych neměla sebevědomí a byla šedá myška, co se utíká schovat do kouta, většinou je to spíš naopak. Stojím uprostřed místnosti, je mě vidět a hlavně slyšet, ale to neznamená, že bych o sobě nepochybovala. Ale myslím si, že pochybovat o sobě je v nějaké míře přirozené a značí to, že se z nás nestali prvotřídní narcisové. Ovšem já o sobě většinou pochybuji do té míry, že je to spíše takový sebe bojkot.

Podle toho s čím jsem se zatím setkala, mi přijde, že velká část mojí generace se se sebou také těžko smíruje nebo minimálně mají problém s tím, přijmout svůj vzhled a to, jak vypadají. Spoustu kluků si stěžuje na to, že sice chodí do posilovny, ale přesto nevypadají jako dospělí muži, co berou steroidy a jezdí na Olympii a jiné fitness soutěže. Holky se mi zase často svěřují, že nemají dost ploché břicho, dost útlé nohy a že prostě nemají dost hubené tohle a dost oblé támhleto. Mě je osobně tak moc líto, že mladí lidé neumí milovat své tělo prostě takové jaké je a nepřijdou si dostatečně krásní takový, jací jsou. Jelikož tělo a hlavně zdraví máme jenom jedno a měli bychom si uvědomit, že krása je pomíjivá, standardy krásy se v dnešním rychlém světě změní rychleji, než my dokážeme změnit něco na sobě a hlavně, že ani není nutné cokoli měnit.

Já se ovšem nebojkotuji kvůli tomu, jak vypadám, ale spíš bojuji proti tomu, co si myslím. Často se mi děje, a v podstatě to tak mám už od malička, i když se na tom skoro celý život snažím pracovat, že během dialogu prakticky s kýmkoli se snažím říkat to, co ostatní chtějí slyšet a ne to, co si doopravdy myslím. Nikdy jsem nezvládla říct svůj názor, tak abych upřímně řekla, co si myslím, minimálně u toho používám spoustu výplňkových slov, protože pak mám pocit, že se v tom nějakým způsobem ztratí myšlenka toho, co chci říct.

Pokusím se to na sobě změnit, sice je dobré být sebekritický a mít nějakou sebereflexi, ale není to zdravé v míře, kdy se člověk bojí se jakýmkoli způsobem vyjádřit, jelikož tím ztrácí i část osobní svobody. A já nechci dál zrcadlit názory ostatních a být jen stínem sebe sama.

6. Jeroným Diviš Gymnázium Trutnov

Politici a političky hrají klíčovou roli ve formování společnosti, a jejich schopnost přispět ke smíření a překonání rozdělení je zásadní pro stabilitu a harmonii v jakémkoliv státu. Rozdělení ve společnosti může pramenit z politických, kulturních, náboženských nebo ekonomických důvodů. Politici, jako představitelé lidu, mají jedinečnou možnost smiřovat rozdílné skupiny a podporovat jednotu. Následující eseje se zaměří na způsoby, jak mohou přispět ke smíření, a na význam jejich role v tomto procesu.

Jedním z klíčových nástrojů politiků pro podporu smíření je dialog. Politici mohou podporovat otevřenou komunikaci mezi rozdílnými skupinami, naslouchat jejich obavám a pokusit se najít kompromisy. V dnešní době je mnoho společností rozděleno nejen kvůli ideologickým rozdílům, ale také kvůli nedostatku porozumění a respektu mezi těmito skupinami. Když politici podporují otevřenou a konstruktivní debatu, vytvářejí prostor pro smíření a vzájemné pochopení. Místo toho, aby polarizovali společnost, mohou být mostem mezi různými tábory a ukazovat, že je možné najít společnou řeč i navzdory rozdílům.

Dále, političtí představitelé mohou sehrát důležitou roli tím, že zajišťují spravedlnost a rovnost pro všechny občany. Jedním z hlavních faktorů, které vedou k rozdělení ve společnosti, je pocit nespravedlnosti nebo marginalizace určitých skupin. Politici mohou těmto problémům čelit tím, že vytvoří inkluzivní politiky, které zajistí, že každý člověk, bez ohledu na svou etnickou, náboženskou nebo sociální příslušnost, bude mít rovný přístup k příležitostem a zdrojům. Takové politiky mohou zahrnovat reformu vzdělávacího systému, sociální programy nebo legislativu na ochranu práv menšin.

Symbolické kroky jsou také důležitou součástí smíření. Mnoho politiků, kteří se snažili o smíření v rozdělených společnostech, podniklo symbolické kroky, které ukázaly jejich odhodlání ke sjednocení. Například setkání s představiteli opozice, účast na společenských akcích různých skupin, nebo veřejné omluvy za historické křivdy mohou mít velký dopad. Tyto kroky pomáhají budovat důvěru mezi rozdílnými skupinami a ukazují, že politici jsou ochotni překonat minulá rozdělení.

V neposlední řadě, politici mohou přispět ke smíření tím, že prosazují vzdělávací programy zaměřené na toleranci, respekt a pochopení rozdílných kultur a názorů. Když lidé chápou a respektují odlišnosti druhých, je snazší najít společnou cestu vpřed. Vzdělání hraje klíčovou roli v prevenci rozdělení a extremismu, a politici mohou tuto oblast silně ovlivnit tím, že podporují školy a komunitní programy zaměřené na občanskou výchovu a interkulturní dialog.

Je však důležité si uvědomit, že snaha o smíření vyžaduje čas a trpělivost. Politici a političky musí být ochotni pracovat na dlouhodobých strategiích a být připraveni čelit překážkám. Smíření neznamená ignorovat rozdíly, ale spíše je respektovat a hledat způsoby, jak je přeměnit v silné stránky společnosti.

Závěrem lze říci, že politici a političky mají velký vliv na smíření ve společnosti. Mohou podporovat dialog, spravedlnost, symbolické kroky a vzdělávání, což jsou

všechno klíčové faktory při překonávání rozdělení a budování soudržnější společnosti. Smíření není jednoduchý proces, ale s odpovědným vedením a odhodláním politiků je možné dosáhnout větší harmonie a porozumění mezi občany.

7. *Barbora Plíštilová*
Biskupské gymnázium Hradec Králové

Jednou z nejobtížnějších věcí, se kterou se musím smířit, jsem já sama. S tím, jaká jsem, jaké mám nedostatky, jak se chovám v určitých situacích a tak dále a tak dále. Člověk by si řekl, hmm, co je tak obtížného na tom, žít sám se sebou? Vždyť je to to jediné, co celý život mám a nikdo mi to nemůže vzít. Ano, to je sice pravda, ale na druhou stranu jsme sami s vlastním tělem 24/7, jsme zajedno s naší myslí a pokud zaváháme a uděláme třeba jen krůček vedle, stalo se a nejde to vrátit zpět. Já osobně jsem sama se sebou nerada, nedělá mi dobře příliš přemýšlet. Naopak bych opravdu potřebovala být na nějaký ten čas v cizím těle, vidět, že to jde jinak, že to nemusím tak hrotit... Asi se prostě nedokážu smířit s tím, že některé věci už nezměním. Jasně, můžu na sobě pracovat, posilovat slabé stránky a ty silné utvrzovat, ale večer, když ležím a koukám do stropu, jsem to já. Bez masky a potřeby se přetvařovat, bez zaváhání, jestli jsem dostatečně dokonalá, jestli se nechovám příliš divně... Proč mám pocit, že celý můj život stojí na tom, jestli tady uspěju, tady budu nejlepší a tam zase nejlépe vypadající? Odkdy se z života malé holčičky stala potřeba honit se za známkami, reputací a image? Mám vlastně šanci se ještě někdy vrátit zpátky, do časů, kdy jsem nic tolik nehrotila a světem normálně proplouvala? Není na to pozdě? Tuhle otázku si poslední dobou kladu často. Zдали je zbytečné hnát se za úspěchem, když od toho nejdůležitějšího se vzdaluji. Od sebe sama, přátel, rodiny... Od všech těch, kteří se mi snaží pomoci, když mi říkají, abych ubrala. Vždy mi z toho vyjde stejná odpověď: smiř se s tím. Smiř se s tím, že už si nikdy nebudeš po škole jen tak hrát bez myšlenky na stres z následujícího dne. Smiř se s tím, že tě děti na ulici budou zdravit převážně dobrý den, smiř se s tím, že času stráveného se sestrou ubývá a ona na tebe nebude každý den čekat u dveří, vlastně už tam nebude čekat nikdy. Smiř se s tím, že začíná období, ve kterém se musíš osamostatnit, rodiče ti za zády pořád stát nebudou a ty za nimi nebudeš moci pokaždé přiběhnout se slovy: mami, oni se se mnou nebaví. Smiř se s tím, že už jsi prostě starší a život přestává být bez starostí, musíš se naučit pracovat sama se sebou.

S čím je tedy pro mě nejtěžší se smířit? S nutností zvykat si sama na sebe a přijmout se taková, jaká jsem. Možná, že se jednou prostě probudím s pocitem, že je to lepší a že konečně vím, na které cestě jsem, kdo ví. Jisté ale je, že se budu mít o koho opřít, stejně jako můžu teď. A jak teď, tak i potom budu vědět, že je to boj, ve kterém se nehodlám vzdát.

8. Adina Stehlíková
Biskupské gymnázium, Hradec Králové

Pro mě osobně je obtížné se smířit s naprostou bezmocí, kterou trpí ženy v Afghánistánu. Tato bezmoc tu ale nebyla vždy, a to je to nejhorší. Od pádu tálibánského režimu v roce 2001 prošla afghánská společnost velkými změnami. Ženy mohly studovat na univerzitách, pracovat, kde chtěly a byly i v armádách a ve vedení země. V roce 2021 po odchodu jednotek OSN převzal moc opět Tálibán, a i přes sliby, že vše zůstane stejné, začala být znovu potlačována práva žen a bylo zavedeno islámské právo šaría.

Např. Tálibán zakázal ženám se učit dál než do 6. třídy, takže afghánské doktorky nebo právničky byste v Afghánistánu rozhodně nenašli. Tímto zákazem se ale vytvořila jistá komplikace. Ženy totiž nesmí mít mužského doktora a pokud se ženy mohou učit jen do 6. třídy, nemají žádnou šanci stát se doktorkou, a proto ženám v Afghánistánu nemůže být vlastně poskytnuta řádná lékařská péče. Což je podle mě naprosto nepřijatelné.

Dále mi přijde naprosto strašné, jak na ně musí mít všude dohled nějaký mužský doprovod, na kterém jsou vlastně celý život závislé. Ať už je to otec, bratr či manžel, bez něho nemohou téměř ani na krok. Na žádných veřejných místech se nesmí objevit samy, takže si nemohou zajít samy do obchodu, parku či sportovního centra. Nesmí dokonce ani na žádná shromáždění a demonstrace nebo do vládních budov. Nemohou také vykonávat řadu povolání, např. řídit vozidla nebo vystupovat v televizi a pokud se nějaká žena v televizi ukáže, musí být přísně cenzurována.

Už odjakživa je známé, že každá muslimská žena nosí nějaký ten hijáb neboli šátek kolem hlavy a jakési to plandavé oblečení, aby jí to zakrývalo ženské tvary. Bohužel v Afghánistánu to jde do extrémů. Zde ženy nosí burky, což je plandavý hábit, který je zakrývá od hlavy k patě a přes oči mají jakousi síťku. Řekněme, že v takových 70. letech minulého století ženy absolutně neměly tušení o nějaké burce a chodily si oblékané asi jako dnes my. Bohužel nadvláda Tálibánu toto vše změnila a dnes už vidíme jen smutné oči za síťkou u burky. Když už zmiňuji ty oči, tak mají ženy také zákaz navázat přímý oční kontakt s jakýmkoliv mužem, který není jejich manžel nebo rodinný příbuzný. Ani jejich hlas nesmí být slyšen na veřejnosti, protože je považován za intimní.

Nejhorší na tom celém mi ale přijdou manželství. Zpravidla zde manžele vybírají svým dcerám rodiče. Bohužel ne vždy jsou jejich dcery aspoň 15leté. Rodičům zde nedělá problém provdat 8letou dcerku za 60letého starce. To mi přijde naprosto absurdní. Dcerka je teprve tak na prvním stupni a začíná poznávat svět kolem sebe, když vtom ji provdají za nějakého muže, který by jí mohl dělat dědečka a v životě ho neviděla. Nemá šanci na pravou lásku, ale to si myslím, že žádná žena v Afghánistánu. Zde jsou manželství hlavně kvůli majetku, postavení a potomstvu a na nějaký city úplně kašlou. A proto vyděšená a smutná dcerka už v osmi letech musí obskakovat, uklízet, vařit a prát po nějakým starcovi a až to bude možné tak mu zplodit i potomstvo. Podle mě naprosto zkažený život.

Nedokážu se moc smířit s tím, jak to mají ženy v Afghánistánu těžké. Co všechno tam musejí trpět i ty nejmenší holčičky, a hlavně jak pokorně musí dodržovat všechny zákony. Jejich celoživotní závislost na mužích by mě asi brzo dohnala k šílenství. No ne nadarmo se říká, že i zvířata v Afghánistánu mají víc práv než ženy a bohužel si myslím, že pokud v Afghánistánu nebude nová vláda, ženy budou takto trpět dál a nikdo jim nepomůže.

2) How can politicians contribute with the reconciliation of society

Political debates, especially during elections, are one of the key factors contributing to social divides. Unfortunately politicians often take little to no precautions to avoid separating communities even further. This, however, raises many questions. What can they actually do to help? Is the problem of separation really as bad as it seems? And are there politicians who help to solve this or do so some of them even take advantage of this?

The easiest solution would obviously be to not cause social disputes in the first place. Sadly, many have lately found using false and overly simplified claims as a great means of getting people's votes. It is these statements that oftentimes get people arguing. Not making false and oversimplified promises would help drastically with the social reconciliation simply by not dividing many people in the first place.

A lot of disputes are caused by people being misunderstood and the simplest way of avoiding that is by proper communication. Politicians who promote healthy dialog and try to make sure that everyone's voice can be heard can make a lasting impact to the society.

Politicians are our leaders. And many follow them closely. Therefore it is of utmost importance that they lead by example. Showing respect, collaborating with opponents or a peaceful discourse are all essential aptitudes that will help promote healthy relations between individuals and communities.

Education is another key component of reconciliation. People with better education are more likely to be understanding of their surroundings and less likely to fall for false narratives that lead to arguments and divide. Making sure that our education system is properly funded and supported will significantly reduce our disputes.

Last but not least there is the issue of misinformation and while it is really difficult to check every single piece of information out there, I believe that those in power should do their best to avoid spreading false information, as anything they say can reach millions of people almost instantly. By making sure they don't present any false facts, people would have less to argue about, helping them to be more friendly towards each other.

There are countless ways politicians can help. Many of them do help but a select few always make this situation worse in order to get people arguing. We can't even blame them entirely. As long as people give votes to parties that try to divide us, those parties won't have a reason to stop doing so. Luckily the biggest spike of political separation usually comes and goes with the election and doesn't interfere with our day-to-day lives as much. Despite this we should do all we can to disincentivize politicians separating communities in the first place and the best tool we have for that is simply going to the elections and giving our votes to politicians who do their job as a leader properly.

Naděje

Hledání naděje, je snaha a touha přesvědčit se o tom, že existuje východisko nebo řešení problému, ve kterém se právě daná osoba nachází. Ovšem samotné hledání naděje lze považovat za naději samotnou. Skutečný pocit beznaděje se dostává, jakmile se vzdáme našeho hledání. Dalším krokem takového člověka je smíření, které se projevuje jednou pěti fázemi smutku. Tuto naději jsem pojmenoval situační naděje.

Já osobě jsem člověk hluboce věřící a tam se silně projevuje další způsob chápání naděje. Pojmenoval jsem to vyšší naděje. V křesťanské víře Bůh přislíbuj je jeho následníkům spásu, které se jim zaručeně dostane. Já vím, že se nemůže stát nic zvenčí, co by mohlo tuto spásu pokazit. Musel bych si to sám zvolit a natrvalo Boha opustit. Dokud to neudělám, mám naději, která může překonat všechny problémy na této zemi. Ví, že i když se mi stane něco opravdu ohavného, neexistuje nic, co by mohlo srazit tuto naději. Věřím tomu, protože ona nepochází z tohoto světa, ale přišla zvenčí, tím pádem není omezena pravidly, které platí v našem vesmíru. Je to druh vyšší naděje, která přebíjí menší situační beznaděje, kterým čelíme v každodenním životě. Samozřejmě nás stále trápí, ale máme jistotu, že nakonec vše bude dobré. Něco podobného může být celoživotní partner, se kterým má člověk jistotu, že ho neopustí. Tato vyšší naděje se dá také nazvat smyslem života. Dokud ho člověk má, nebude tak trápený maličkostmi. Ví, kam jde a kde je jeho jistota.

Když člověk hledá situační naději, hledá řešení ve své filozofii. Pokud mu jeho filozofie řešení neposkytne, začne ji zpochybňovat a musí ji pozměnit, nebo najít úplně jinou. Člověk se nechce cítit beznadějně, proto potřebuje najít svůj smysl života a svou jistotu. Právě k tomu slouží filozofie, aby tohle mohla vysvětlit a odůvodnit a dát trvalou odpověď pomocí vyšší naděje. Samotné problémy nejsou tak závažné, dokud nenaráží na osobní filozofii, protože takový problém zpochybňuje celý smysl života, na který si myslel, že se mohl do té doby spolehnout. Je to jako když někdo zradí vaši důvěru. Všechno ohledně toho člověka se hroutí.

Budování životní filozofie je složitý proces, ale je to nutnost, abychom mohli přežít v tomto světě. Pokud nemáme pevný základ, i malý problém nás otřese. Já stavím svou filozofii na něčem transcendentálním, a proto si myslím, že má naděje je pevná.

11. Zuzana Bartoňová
Střední škola Sion High School, Hradec Králové

Vždy pro mě bylo těžké se smířit s tím, jak je dnešní společnost lhostejná k životnímu prostředí. Pro lidi v konzumní společnosti je primární jejich pohodlí bez ohledu na to, jak to ovlivní jejich zdraví, duševní pohodu, životní prostředí a organizace, které se podílejí na alternativních zdrojích, které tolik neovlivní naši planetu. Právě toto téma bych probrala v této eseji.

Jako člověk se snažím žít co nejvíce ekologicky. Nejsem stoprocentní, i když bych chtěla. Paradoxně mi přijde velice obtížné najít vhodné produkty, které by uspokojily mé potřeby a tužby. Přijde mi, že se výrobní společnosti schválně snaží prodávat co nejvíce produktů, které úmyslně ovlivňují naši imunitu, zdraví a některé, pod nálepkou "eko" prodávají produkty s obsahem mikroplastů, v neekologickém obalu. Moc mě to mrzí a vědomí, že s tím nemůžu skoro nic udělat mě ničí.

Když si jen představím, kolik odpadu vyprodukuji pouze za menstruační potřeby, mě děsí. A ještě představa dalších lidí, co menstruuje. Pak máme obvyčejnější věci – potraviny. Snad kromě mouky a cukru, u kterých si ani tak nejsem stoprocentně jistá, je obal z papíru. Zbytek je pouhý plast, směs plastu a jiných zdrojů, což je možná ještě horší, který tvoří většinu produktu. Cítím se pak velice bezradně, když se snažím šetřit, kde se dá, ale nemůžu tak, jak bych si přála. Zrovna menstruační pomůcky musím řešit na internetových zdrojích, protože kamenné obchody většinou nenabízí to, co bych si představovala. Proto používám pomůcky bez plastů, parfémování a nejlépe stoprocentně rozložitelné. Poté neovlivňují mé zdraví, a zároveň dělám co nejvíce pro planetu. Bohužel, i takovéto pomůcky jsou většinou zabalené v plastu, aby si udržely co největší sterilizaci.

Další faktor, který ovlivňuje planetu více, než byste čekali, je konzumace masa. Na maso je spotřebována spousta pitné vody, prostředí a krmiva. Právě deštné pralesy se kácí z potřeby místa, kde by bylo možné pěstovat krmnou sóju a další krmiva pro dobytek. Aby bylo možné pomoci planetě, stačí maso omezit. Občas si prostě nekoupit hovězí a místo toho sáhnout po tofu, nebo jiných rostlinných zdrojích. Nejen, že pomůžete planetě, ale dostanete i více bílkovin. Možná si říkáte, že to nemá cenu. Zvíře už bylo zabito, leží v obchodě na pultu a když ho nekoupíte, koupí ho někdo jiný, nebo se v horším případě zkaží. Ano, ale pokud nebudeme kupovat maso tak často, klesne poptávka, tudíž i produkce masa.

A pak tu máme fast fashion. Pro lidi, obzvláště mládež a dospívající, je pohodlnější si koupit neudržitelné zboží z asijských obchodů (Shein, Temu...), které nejen, že zahlcují planetu, protože se jich vyrobí zbytečně moc, ale také kvůli nim jsou omezována lidská práva lidí, kteří v těchto fabrikách pracují.

Bohužel, jak už to ve společnosti bývá, hledí se více na pohodlí než na životní prostředí. Na zemi, která nám dává všechno a my nic zpátky. Na planetu a živočichy, kterým naše každodenní býtí ubližuje a ničí jejich domovy. Nemůžu ovlivnit společnost, nemůžu otevřít lidem oči, a to mě jako milovníka přírody i zvířat mrzí, a nikdy se s tím nebudu moct plně smířit.

12. Adéla Hynková
Sion High School, Hradec Králové

Pro mě je obtížné smířit se s tím, že nemohu pomoci všem lidem na této zemi, kteří trpí. A je jedno, jestli po psychické nebo po fyzické stránce. Nemohu si připustit, že mohu pomoci jen malému procentu, a to jen v tom případě, když si o pomoc požádají sami. Bohužel z větší části je to na poslední chvíli.

Všímám si, že se svět mění. Objevuje se čím dál tím více lidí, a hlavně dětí v mladším věku, kteří mají psychické problémy. Ty jsou z větší části způsobeny kvůli šikaně ve škole, násilí v rodině nebo sociálním sítím. Já osobně, a určitě nebudu sama, která si to myslí, si stojím za tím názorem, že kdyby měli ve svém okolí osobu, které by se mohli svěřit, říct jí co se děje v jejich hlavě, co chtějí udělat, věřili by jí, zvládali by to mnohem lépe. Věděli by, že na to nejsou sami a měli by naději, že to ustane. A nemuselo by to v některých případech dopadat katastroficky. Lidé v takových situacích, nejen když jsou psychicky vyčerpáni, potřebují vědět, že na tyto stavy nejsou sami a potřebují mít někoho, komu se mohou svěřit s čímkoliv a mohou požádat o jakoukoliv pomoc.

Samozřejmě si uvědomuji, že lidé mojí pomoc nepřijmou z mnoha důvodů. Například, že to zvládají sami, nechtějí mě zatěžovat jejich problémy nebo jim pomáhá někdo jiný. Anebo jen kvůli tomu, že mi nevěří, protože nemusím mít s tím zkušenosti a mají strach, že bych to jen zhoršila. Ale stejně si stojím za názorem, kdyby jim pomohl ještě někdo, alespoň trošičku, mohli by to zvládnout lépe nebo by to mohlo mít lepší konec v budoucnosti. Na druhou stranu, čím jsem starší, uvědomuji si, že nejsem žádný superhrdina, který by dokázal zachránit všechny lidi na tomto světě před trápením. Ačkoliv někdy i malý čin, pro někoho může znamenat čin superhrdiny.

S ČÍM JE PRO MĚ OBTÍŽNÉ SE SMÍŘIT...?

Úvod

Úvodem bych chtěla říct, že když se řekne smíření, pro každého to znamená něco trochu

jiného. Myslím, že je to dost těžký proces a pro mě to znamená hlavně přijetí skutečnosti/reality.

1. S čím je pro mě obtížné se smířit?

Je asi mnoho věcí, s kterými se těžce smíruji, ale ta hlavní a nejobtížnější je REALITA. Většinou spíše ta nepříjemná realita.

2. S jakou realitou a co pro mě znamená ta realita?

Speciálně pro mě to představuje realita s mým psychickým a fyzickým stavem, ale také přijímání a vnímání mé osoby z mého pohledu či pohledu druhých, realita života a světa, pravda, skutečnost a dění kolem mě,...

3. Proč je pro mě obtížné se s tím smířit?

Obtížné pro mě na tom je to, že když je to příjemná realita, tak nechci, aby skončila, a bojím se, že se mi to jen zdá a že je to jen na chvíli. Že já si nezasloužím to štěstí a brzy to vyhasne. Ale spíše převládá ta nehezká realita, která se mi nelíbí, a jen si představuji, jaké by to bylo, kdyby to dopadlo dobře a já bych se nemusela trápit a smířovat s tím nepěkným. Myšlenky na to, že si nezasloužím pozitivní výsledek, že věci nejdou podle plánů a hrouť se, že pravda, skutečnost a dění jsou negativní.

4. Jaké pocity a emoce to ve mně vyvolává?

Realita ve mně vyvolává mnoho pocitů a emocí, vždy podle situace, ale co se objevuje pokaždé? Strach, nejistota, úzkost...

5. Překážky mého smíření.

Dříve jsem se s věcmi smířila tím, že jsem je musela přijmout, nebo si nechala pomoci, ale teď v současnosti nedokážu ani jedno a proto je pro mě obtížné se s tím smířit. Velkou překážku hraje můj psychický stav... ale také nedůvěra a strach.

6. Možné způsoby smíření.

Každý má jiné způsoby smíření, mě napadá přijetí, čelit strachu, věřit v sebe nebo v něco,

svěřit se, dát si čas a prostor nebo si nechat pomoci... Dost často může pomoci rozhovor s blízkým, terapie, odvedení pozornosti například oblíbenou činností, přemýšlení a plánování, výzvy a cíle.

Závěr

Co z toho plyne...? Celkový proces smíření je náročný, ale ne nemožný a vždy bude působit v našem životě. Důležité bude se nevzdávat a věřit si. Mít oporu. Pro mě to znamená ještě dlouhá cesta, protože si myslím, že když se smírím s jednou částí reality, přijde další, protože svět ani čas se nezastaví. Proto i pro mě bude důležité se nevzdávat, ale pro mě hlavně pracovat na sobě!

14. Markéta Antónia Vráblová
Gymnázium Trutnov

S čím je pro vás obtížné se smířit?

Když jsem byla ještě malé dítě, přála jsem si být jako lusknutím prstů dospělá a představovala si, že budu chodit po světě jako úplně hotový člověk a vyvinutá osobnost, zažiji neskutečná dobrodružství s přáteli, najdu si nějakou lásku a budu mít naplněný život.

Pětileté holčičce těžko dojde, že právě prožívá nejlepší okamžiky svého života, ten bezstarostný čas, kdy bylo její jedinou starostí, jestli má tuhle určitou Barbie panenku, je zrovna pohádaná se svou nejlepší kamarádkou, anebo řeší, jestli jí Ježíšek přinese dárečky, které si tak moc přála.

Pak jsem nastoupila na první stupeň základní školy a přišly nové sny. Výběr vysněné kariéry (veterinářka nebo astronautka) a plné věnování se koníčkům. A na ten vzácný moment po dobu pěti let jako by se svět přestal točit a dovolil tehdejšímu desetiletému užít si poslední chvíli klidu a blažené dětské bezstarostnosti.

Jenže potom se kouzlo rozplynulo. Nejednou to nebylo tak jednoduché, musela jsem se rozloučit se starými přáteli a nastoupit na novou školu, hledat jiné kamarády a kupodivu se začít trochu učit, protože do té doby to nebylo potřeba. Starosti se začaly kupit, přišly první těžké předměty jako fyzika nebo chemie a já začala postupně zjišťovat, že ty dětské fantazie o veterinářství nebo astronautice zůstanou jen tím, čím vždycky byly – sny.

„Co teď?“ ptala jsem se sama sebe. „Přece jen mám ještě čas, maturita a vysoká škola jsou až za dlouho.“ No a stal se zázrak. Podruhé v mém životě se čas zpomalil na ty dva roky podobně, jako když mi bylo deset let a svět se zdál tak plný možností. Jistě, na okraji podvědomí zůstal strach z covidu, ale ve čtrnácti letech se tím člověk nenechal zdolat.

Měsíce plynuly a pak bum, přestup na střední školu, kdy se testy valí jeden za druhým, další rok jsem si musela vybrat volitelné předměty do třetího ročníku a už se pomalu ale jistě rozhodnout, čemu zasvětit zbytek svého života a jak bych mohla být platným členem naší společnosti.

Co je na tom všem nehorší? Ty pochybnosti a obavy. Zvládnou vůbec udělat maturitu a dostat se na vysokou? Najdu si nějaké přátele? Přežiji mimo domov? Nezabije mě někdo? A ta vůbec nejdůležitější: budu šťastná? Protože jakmile odejdu ze střední školy, už to bude naostro. Vysoká uplyne rychle jako voda a pak už mě čeká dospělost. Ta neuchopitelná věc, o které jsem jako malá snila a představovala si, že znamená šťastně až navěky? Dětská bláhovost. Když se ohlédnu zpět a zjišťuji, jak rychle mi ten život zatím utíkal, mám takový svíravý pocit, že takhle je to všechno. Za několik dekád zemřu a svět se bude točit dál úplně stejně, aniž bych mu s tím nějak pomohla nebo zanechala odkaz hodný zapamatování. A s tím je sakra těžké se smířit.

NADĚJE

Nejspíše by spousta pesimistů označila naději za naivní vnímání světa a je těžké s nimi nesouhlasit, když je při sledování zpráv nebo čtení internetových článků optimismus asi to poslední, co cítíme. Aby se zprávy rychle šířily, musí v lidech vyvolat co nejsilnější emoce, a tak se nejčastěji setkáváme se zprávami, které v nás budí hněv či strach.

Bohužel převaha negativních zpráv nad těmi pozitivními může v lidech budit beznaděj a zoufalství. Jakmile začnou mít lidé pocit, že už se konkrétní situace v jejich životě nebo ve světě nezlepší, přestanou chodit k volbám, ztratí zájem o politiku a jiné globální problémy. Když někdo například vyhročí svůj dobře míněný boj proti neekologickému chování a vykreslí naši společnost jako nutně směřující k záhubě, nemotivuje tím ostatní ke změně chování a smýšlení, ale spíše k rezignaci a v extrémním případě i sebevraždě. Za dobrý příklad udržování naděje považují aktivisty bojující proti změně klimatu, kteří vyzývají ostatní, aby šetřili energii, třídili odpad a co nejméně plýtvali potravinami atd. Lidé, kteří se o tyto problémy více a podrobněji zajímají v sobě musí neustále udržovat naději, aby jim jejich práce stále připadala smysluplná, ačkoliv nevidí jednoznačné pozitivní výsledky. Spojením lenosti a nedostatku naděje pak ale spousta lidí stejně na tyto věci nedbá a pro sebe si svůj nezájem omluví, tím že na jednom člověku stejně nezáleží nebo že už to nemá smysl a změna klimatu již stejně nejde zastavit. Kdyby se však podobně například lidé za komunismu všichni k danému politickému režimu postavili stejně, a nevěřili, že se může politická situace zlepšit a ztratili naději, sametová revoluce by nejspíš nikdy neproběhla.

Jak ale neztrácet naději v našem světě? Proč by měl člověk očekávat, že to všechno dobře dopadne? Věřící mohou svoji naději zakládat na Bohu, který je dobrý a má svůj plán, který přesahuje jejich chápání. Upřímně nevím, v co mají vkládat naději lidé, kteří v Boha či jiné nadpřirozeno nevěří. Možná v lidstvo a v dobrou podstatu člověka nebo dokonce možná trochu egoisticky v sebe sama, ale nedokážu si představit, jak tato naděje funguje u problémů, na které člověk jen těžko stačí. Možná si ani nemusíme naději nijak vnitřně odůvodňovat a stačí ji v sobě nosit a podporovat. Skoro nikdo totiž ráno nevstává a neočekává smrt, ačkoliv k tomu má spousta důvodů, Proč by nás přeci dnes nemělo zajet auto? Každý počítáme se zítřkem, plánujeme si i roky dopředu, i když nemáme jistotu, proč bychom se měli zítřka dožít.

V životě se mnohokrát ocitneme v nelehkých situacích a naděje je základní podmínkou, abychom tyto obtíže přečkali. Dává našemu snažení smysl a je to příslib lepší možné reality.

Přeslýchané pravdy

Na začátku mého zamyšlení bych chtěla citovat část textu písně Lodivod od kapely Kohout plaší smrt, která výstižně popisuje myšlenku, již bych se chtěla věnovat: „vývoj ten nezastavíš, společnost neopravíš, jako druh zrození jsme k vymření.“ Zmíněná píseň naráží i na další s tím spojené problémy, ale při jejím poslechu jsem si uvědomila, že tento ve mně rezonuje nejvíce. Společnost neopravíš. Teze, ke které jsem došla postupem času a uvědomila jsem si, že to tak opravdu je, nicméně to ještě neznamená, že jsem se s ní smířila. Ačkoliv mě překvapuje, že existují celé ideologie, které ji opomíjejí, dokáží pochopit, že je k tomu vede odpor právě ke smíření se se skutečností a v důsledku toho možná trochu vědomé ignoranství.

To, že společnost nejde opravit a vůbec, že by opravit potřebovala, jsem si uvědomila během několika posledních uplynulých let při sledování celosvětové ekonomické, politické i kulturní situace, ale i při pozorování menších skupin a jedinců v běžném životě. V žádném případě se nechci stavět do role člověka, který je z toho vyjmut, tyto řeckně dysfunkce pozoruji i sama na sobě, a o to těžší je smířit se s nimi.

Po nějaké době mého soukromého filozofování jsem dospěla k několika pravdám: Některé problémy vznikají od jednotlivce a postupně dispergují do celé společnosti, zato jiné vytváří společnost sama a nejvíce ovlivňují psychiku lidí. U člověka začíná problém již ve vlastní podstatě života, tedy v boji mezi „tělem a duší“ ve smyslu, že naše zvířecí instinkty často naprosto oponují našemu kritickému myšlení. Z toho vychází, že společnost jako celek nikdy nemůže najít jedinou správnou cestu, jednu pravdu, neboť každý má v sobě jiný poměr těchto dvou hlasů. V praxi to můžeme pozorovat například na řadě etických otázek: Je potrat vražda? Je nevěra omluvitelná? Pokud ano, za jakých podmínek? Na tyto otázky si každý odpoví trochu jinak.

Další překážka na cestě k ideální společnosti vychází z ní samé, a to především z té novodobé. S čím dál tím větší mírou globalizace, ve světě, kde máme přístup ke všem zprávám, se může jednoduše stát, že se člověk ocitne v situaci, kde má pocit, že by měl všemu rozumět, na vše by měl mít názor a alespoň částečně by měl pomáhat k řešení globálních problémů. Lidský mozek přitom vůbec není uzpůsobený k tomu pojmout takové množství informací a ustát takovou míru nátlaku. To si jednotlivci často neuvědomují a výsledkem je stále vyšší počet lidí trpících psychickými problémy a růst moci populistických a extrémistických hnutí, která nabízejí zdánlivě jednoduchá, ale ve výsledku naprosto nepoužitelná řešení problémů, jako je například uprchlická krize. Nebo tyto problémy zcela opomíjejí, či dokonce popírají jejich existenci.

Když se tedy podíváme na celkovou situaci, je jasné, že se jedná o problém, se kterým není lehké se smířit, především proto, že je opravdu globální, a tudíž by jeho vyřešení znamenalo obrovský přínos. Toto téma by se dalo rozebírat v celých knihách a pojmout ho v 500 slovech určitě nezaručuje komplexní pohled, nicméně to alespoň dává prostor ke kladení otázek a k přemýšlení.

17. Vendula Šťovíková
Střední škola Sion High School, Hradec Králové

Zcela běžná cesta ze školy. Stejný vzorec opakující se pět dní v týdnu. Dalších deset měsíců po sobě. Pro většinu populace všední a monotónní režim, pro některé příležitost vnímat tu samou situaci z několika různých pohledů, s novými detaily. Všichni se tak moc soustředí na termíny, přesnost a stresující záležitosti odehrávající se v jejich životech, až úplně zapomínají sledovat svět okolo sebe. Pozorovat, rozšiřovat svou všímavost a fantazii na denní bázi. Proto raději místo zaznamenávání svých pocitů, myšlenek a nápadů, zírají do malé svítící krabičky. Forma útěku od reality se velice rychle změnila a ztratila své barvy. Vysává z nás poslední vlasce kreativity, jen tupé sledování pohyblivých obrazců, které očarují náš mozek na pár chvil, nebo snad několik hodin.

Přijde mi, jako by se dnešní technologie snažila schovat za masku pocitu, že jsme si všichni stále nablízku, abychom zapomněli fakt vzdálenosti, která nás dělí. Přeci zavolat si přes videohovor stojí minimum úsilí, jen pár sekund či minut našeho drahocenného času. Tak drahocenného, že promrhat ho obelháváním sebe samotných při úpravě vlastních fotek, jen pro virtuální respekt, se stalo normální. Virtuální respekt. Získává se rychle, ale ještě rychleji se vytrácí při sebemenší nedokonalosti. Mnohem snadnější proces, až banálně primitivní. Protože kdo by chtěl v uspěchané době řešit lidské vztahy humánně z očí do očí, inkoustem na papíru. Vnímám maličkosti, skládám svou osobnost z věcí, co mám ráda a to mě dělá šťastnou. Nemohu se však smířit s pohledy ostatních, kteří jsou zklamaní sami v sobě, za potlačení své osobnosti, jen aby zapadli. Takto vznikají ti "zvláštní". Tím, že se nesnaží o naplnění standardů jedolité společnosti, kde každý vypadá úplně stejně, chová se jako ostatní, má rád to co ostatní. Strach ze své osobnosti je větší, než strach z žití nenaplněného života.

Myslím si, že jestli se společnost bude ubírat tímto směrem, dětská kreativita se s posunem věkového vývoje bude vytrácet. Osobně proto váhám, zda chci vůbec přivést nový život do tohoto chaosu bez duše. Ať už se celá tato práce zdá jakkoli přehnaně či nesmyslně, zkuste se nad tím zamyslet. Jsem si jistá, že nejsem jediná, kterou vysiluje koukat na lidi v mé generaci, kteří se nemění. Kteří nežijí, pouze přežívají.

18. Amálie Semeráková
Biskupské gymnázium Hradec Králové

Naděje

Přemýšlela jsem, jak mám toto téma uchopit co nejzajímavěji a nejoriginálněji ale vždy jsem dospěla ke stejnému závěru, a to že pro mě bude vždy naději symbolizovat Bůh. Ne vždy je tu někdo, u koho bych ji mohla hledat a pro mě osobně je velmi důležité si to často nějak dokazovat, a to je za mě s bohem nejjednodušší. Ale nebylo tomu tak vždy, utvrdil mě v tom jeden velmi silný zážitek, který bych tu s vámi chtěla sdílet.

Před pár lety jsem byla na setkání mládeže Koinonie Jana Křtitele v Plzni, kde bývá program na sebezpoznání, poznání se s novými lidmi, a hlavně na poznání se s Bohem. Poslední večer jednoho z těchto setkání se konala aktivita, kde jsme si měli vybrat jakýkoliv příslib z Bible, co nám dává Bůh. Po poměrně dlouhém hledání jsem našla ten svůj. „Neboť to, co s vámi zamýšlím znám jen já sám, je výrok Hospodinův, jsou to myšlenky o pokoji nikoli o zlu, chci vám dát naději do budoucnosti.“ Jeremjáš 29, 11

Když jsem druhý den přijela domů, tak mi maminka přinesla zaprášenou krabičku se starými šperky. V tu dobu jsem dost nosila prstýnky a v té krabičce byl jen jeden. Byl modrý s anglickým nápisem, který v překladu říkal přesně ten příslib, co jsem si vybrala den před tím. Hned jsem to celé šla říct mamce, která mi odpověděla velmi jistě, že náhody neexistují a ať na tento příslib nezapomínám, přesně to jsem udělala a do teď na to myslím při jakékoliv nejistotě. „To, co s vámi zamýšlím znám jen já sám“ si říkám, když nevidím smysl na mé cestě „Chci vám dát naději do budoucnosti“ si opakuji, když se bojím toho, co mě v budoucnu čeká.

V ježíši jsem našla naději už mnohokrát ale tato zkušenost s ním mě v tom utvrdila. I přes to že věřím už od mala, tak jsem měla různé odchylky od Boha a díky tomu vím, jak je celkově život s ním o dost jednodušší. Už třeba díky té naději, že v něm vždy najdu přítele anebo odpuštění, a to hlavně sama sobě což je nesmírně důležité pro štěstí do budoucna. Věřím v to, že na všechny okolo náš Bůh čeká a já bych jim přála, aby ho našli třeba i v naději jako já.

19. Martin Švejk
Institut ekonomických studií, FSV UK, Praha

Naděje je pro mě jedním z nejzákladnějších stavebních kamenů lidské existence. V dnešním světě, plném nejistot, neustálých změn a mnohdy i složitých osobních výzev, je naděje tím, co nám pomáhá zůstat na správné cestě. Je to vnitřní hlas, který nám šeptá, že bez ohledu na to, jak temná se někdy může zdát současná situace, světlo na konci tunelu vždy existuje. Naděje nám poskytuje pevný bod v časech, kdy je vše ostatní nejasné a proměnlivé a dodává nám sílu vydržet a věřit, že i z obtížné situace se můžeme posunout dál.

Pro mě osobně znamená naděje víru v lepší budoucnost. Je to pocit, že každá obtíž, se kterou se potýkám, je jen dočasná, a že neúspěch mě nesžírání, ale posiluje. Naděje mě učí, že chyby a nezdary jsou součástí lidské zkušenosti, a právě díky nim můžu růst. V mnoha ohledech je naděje motorem, který mě pohání k tomu, abych nepřestal pracovat na svém osobním rozvoji a hledání smyslu v tom, co dělám. Vnímám ji jako klíčový prvek, který mi umožňuje vidět svět ne jako sérii překážek, ale jako prostor plný příležitostí a potenciálu.

Naději hledám v mnoha oblastech svého života. První místo, kde ji nacházím, je v mé rodině a blízkých. Moji rodiče mě celý život podporovali, dodávali mi sílu a ukazovali mi, že i když cesta může být někdy trnitá, je důležité věřit v lepší zítřek. Jejich nasazení a obětavost mi ukázaly, jak důležité je nevzdávat se a držet se své vize, i když se zdá, že okolnosti nejsou příznivé. V jejich příkladu nacházím inspiraci a víru, že každý malý krok vpřed je krokem k lepšímu, a za jejich celoživotní nasazení jsem jim neskutečně vděčný.

Další zdroj naděje nacházím v sebevzdělávání a osobním růstu. Když se věnuji studiu nebo piluji nové dovednosti, cítím, že se posouvám blíže k dosažení svých cílů. Naděje pro mě není jen pasivní očekávání lepšího budoucna, ale aktivní snaha učit se, zlepšovat se a být připraven na nové výzvy. Čím více se rozvíjím, tím více věřím a cítím, že jsem schopen překonat jakoukoliv překážku, která mi přijde do cesty.

Naději také nacházím v přátelích a lidech, kteří sdílejí podobné hodnoty. Společně se podporujeme v časech, kdy se zdá, že je okolní svět plný neklidu. Vzájemná podpora a sdílená víra ve smysl toho, co děláme, mi dodává sílu a odhodlání pokračovat dál. Věřím, že naděje roste v prostředí důvěry, kde si lidé vzájemně pomáhají a sdílejí své sny.

Naděje je pro mě tedy více než jen abstraktní pojem. Je to každodenní přítomnost, kterou nacházím v rodině, práci, přátelích a ve vlastním rozvoji. Je to víra v lepší budoucnost, která mi dává smysl a směr na mé životní cestě. Ať už čelím jakýmkoliv výzvám, vím, že mě naděje vždy povede vpřed, abych mohl zanechat vysněnou pozitivní stopu na naší planetě.

20. Studentka si nepřála být zveřejněna

Naděje. Slovo, které zní tak křehce a přesto má sílu transformovat temnotu v něco, co můžeme překonat. Pro mě naděje není jen neuchopitelná myšlenka, ale něco, co hledám a nacházím ve vědě, umění, lidech kolem mě, ale i ve svém vlastním nitru. Je to motor, který mě drží v pohybu vpřed, i když život nabízí víc otázek než odpovědí.

Ve vědě, zejména v biochemii a DNA inženýrství, vidím naději pro lidstvo jako celek. Tento obor, který je mou vášní, nám dává nástroje, jak léčit nemocné, napravit chyby přírody, a dokonce se podívat dál – až k možnostem, které dříve patřily jen do sci-fi filmů. Když čtu o výzkumech, které odhalují nové možnosti genetických terapií nebo oprav DNA, cítím, že naděje není jen něco abstraktního. Je to reálná síla, která hýbe světem. Ta perspektiva je pro mě naplňující. Každý objev je krokem k lepší budoucnosti a v tom je pro mě naděje ztělesněná v číslech, vzorcích a jamkách s buňkami.

Naději ale nacházím i na místě, kde bych ji kdysi nehledala – v tanci. Tanec je mou formou osobního vyjádření, kde se emoce stávají tělem, pohybem, dechem. Je to způsob, jakým komunikuji se světem, ale i sama se sebou. V těch momentech, kdy ztratím rovnováhu – jak fyzickou, tak psychickou – je to tanec, který mě vrací zpátky do středu. Každý krok je důkazem, že se lze pohybovat vpřed, i když cesta není vždy hladká. Když tančím, znovu a znovu nalézám naději ve své vlastní schopnosti překonávat výzvy.

Neoddělitelnou součástí mého vnímání naděje jsou i vztahy s lidmi kolem mě. Ve středoškolském prostředí, kde každý z nás přináší kousek své duše, vidím kolektivní sílu, která dokáže mnohé. Je to právě lidská podpora, která často poskytuje světlo v temných chvílích. Vidět, jak se jednotlivé osobnosti spojují, aby vytvořili něco většího než jsou oni sami, mi dává víru v lepší zítřek.

A nakonec, naději nacházím i ve svém životě s bipolární poruchou. Tato zkušenost mě naučila, jak důležité je rozumět svým emocím a přijímat je takové, jaké jsou. Výkyvy nálad nejsou jen překážky, ale také příležitosti. Každá fáze, kterou procházím, mě posouvá vpřed a obohacuje o nové pohledy na sebe i na svět kolem mě. Místo toho, abych se nechala strhnout dolů, vnímám naději jako nástroj, jak se z každé situace vrátit silnější a moudřejší. Není to o tom čekat, až věci budou lepší – je to o tom vědět, že mám schopnost najít stabilitu v jakékoli bouři.

Naděje je všude – v laboratořích, na tanečních sálech, mezi přáteli i ve vlastní mysli. Je všude, stačí se jen dívat...

A to je to, co mě drží silnou.

Jak mohou politici a političky přispět ke smíření ve společnosti?

K tomu, aby politici a političky přispěli ke smíření ve společnosti, není jednoduchá cesta. Může být společnost plně smířená? Jakým způsobem ji smířit? Je to vůbec v silách politiků a političek smířit společnost nebo k tomu alespoň přispět?

Pokud chceme smířit společnost, tak si nejdříve musíme ujasnit, co to znamená. Smířená společnost by mohla být skupina lidí, kteří by se navzájem respektovali a přijali by situaci ve světě. Smířit s věcmi nebo událostmi se dá mnohem lépe při pozitivní situaci v zemi. Ve státu, kde je hladomor by se lidé smířovali se situací mnohem hůř, než když by jejich země probíhala největším rozkvětem v historii. Určitě by se v každé situaci našli lidé, kteří by s řešením nějakého problému nesouhlasili, proto je potřeba k co největšímu smíření udělat hlasování. Když by hlasování nebylo jednoznačné, mohl by se udělat kompromis, který by zajistil větší průměrnou spokojenost lidu, tím i větší mír, a s tím i lepší smíření.

Jak by tedy politici a političky mohli přispět ke smíření? Smířit společnost úplně je téměř nemožný úkol. Čím větší skupina lidí, tím hůř se bude smířovat. Je třeba si uvědomit, že smíření není stálé, ale pomíjivé, pokud se společnost smíří s například situací malé inflace ve státu, avšak náhle přijde ještě horší varianta této situace – mnohem větší inflace, tak to může smíření velice rychle rozhodit. Může to ale být i jiná špatná situace. Pro opětovné smíření, klid a mír v zemi by politici a političky museli nejdříve zlepšit situaci – zastavit inflaci. Poté, až by byly nejdůležitější problémy v zemi vyřešené, tak by byl dav lidu spokojenější. K smíření by museli naslouchat lidu a řešit postupně i ty menší problémy. Někteří lidé by mohli chtít větší důchody, další skupina lidí by chtěla čistší přírodu a recyklování odpadků, pár lidí by zase mohlo chtít zrenovovat zákony státu. Politici a političky by peníze pro důchody mohli vzít třeba nepatrným zvýšením DPH, zorganizovat dobrovolnické práce na vyčištění přírody a u zrenovování zákonů by v dlouhé debatě v televizi mohli obhájit, že současné zákony není potřeba zcela měnit, protože by to pro společnost nepřineslo více kladných věcí. Museli by přesvědčit velkou většinu lidí demonstrujících za zrenovování starých zákonů, při dobré argumentaci by se jim to mohlo povést a zákony změnit případně jen trochu – udělat kompromis. Vyřešení všech velkých i malých problémů (a neustálé řešení dalších problémů, které vznikají) by tedy vedlo k velké smířenosti společnosti.

V souhrnu je tedy smíření společnosti od politiků a političek podobně těžké, jako problémy, kterým zrovna společnost čelí. Avšak nesmíme zapomenout, že toto smíření může mít efekt hedonické adaptace, neboli smíření se s pozitivy/negativy a brání situace jako za průměrnou. Nicméně, z historie je spousta špatných událostí (např. 1. a 2. světová válka) po kterých bylo smíření společnosti klíčové k dalšímu obnovení a pokroku ve státu. Důležitou roli hráli i politici a političky, kteří šli lidu příkladem. Neustálé řešení problémů a zlepšování situace hraje tedy od politiků a političek důležitou roli ve smíření společnosti.

22. Anna Magdalena Svobodová
Biskupské gymnázium, Hradec Králové

Co pro vás znamená naděje a v čem / kde / u koho ji hledáte?

Člověk bloudící vyprahlou pustinou si přeje, aby narazil na oázu čisté a osvěžující vody. Potom už si nepřeje, ale věří z celého srdce, že uvidí její vlnky poháněné větrem, jak si samy přes sebe lehají do modrého polštáře. Někdo ji najde a plahočí se pouští dál, ale někomu teče potok osudu jinam a nemá šanci oázu plnou vody najít. A tak mu nezbývá nic jiného než doufat, že cestou potká někoho, kdo by mu mohl pomoci najít jeho pramen čisté pitné vody.

Tak já vnímám naději, ale jednodušeji řečeno je to vnitřní přesvědčení, které se zakládá na očekávání pozitivních změn. Považuji to za jednu ze základních lidských emocí a potřeb. Poněvadž bez naděje člověk může ztratit motivaci, dělat něco pro svoji budoucnost a v té poušti by uhynul. Ona nám pomáhá překonávat překážky a nevzdávat se ani v nejnáročnějších chvílích. Vnímám to jako pocit, který nás jako lidstvo spojuje, jelikož všichni doufáme ve vyplnění našich snů. I já, ale já jsem nad tím až do dneška nepřemýšlela.

Popravdě nevím, jestli vyhledávám naději, protože i když se věci nevyvíjejí, jak bych si přála, pořád se mám dobře a nepotřebuji se mít lépe než teď. Starají se o mě dva milující a starostliví rodiče, žijí v hezkém domě, který pod našima rukama rozkvétá. Stát mi dal možnost vzdělání, aby ze mě jednou mohla být žena, která s využitím svých znalostí bude platná pro společnost. A to nejdůležitější, mám co jíst a pít. Uvědomuji si, že naděje nemusí být jen když jsem v krizi, kde opravdu nemám co do úst a kladný výsledek se může objevit až za hodně dlouho, nebo nikdy. Ale bývá i v maličkostech. Takže naději přece jenom hledám a to každý den. A vůbec nevadí, že nad tím nepřemýšlím, protože kdybych nad tím dennodenně uvažovala, tak bych si nevážila toho, co mám, a pořád bych se honila za tím, co chci.

Já i každý člověk na této planetě, bez ohledu na věk v něco doufá. Od velkých životních cílů až po zdánlivě malé každodenní radosti. To ukazuje, jak je naděje osobitá a jak se může lišit podle situace a potřeb každého z nás. A já bych si moc přála, aby těm, kteří v naději očekávají, přišla jejich lepší budoucnost co nejdřív.

23. Eliška Neumannová
Jiráskovo Gymnázium Náchod

Mělo to tak dopadnout

Nedokážu se smířit s tím, že by vesmír mohl být deterministický. Pak by se totiž ze současného stavu dal určit stav minulý i budoucí. Pokud je něco deterministické, neovlivňuje to náhoda. Objekt (ať už jablko nebo galaxie) postupuje podle pravidel, které ho zaručeně dostanou z bodu C do bodu D, a pokud je ve stavu C, byl zcela jistě i ve stavu B a předtím ve stavu A. Pokud bychom znali všechna pravidla, jimiž se objekt řídí, mohli bychom říct, jak bude vypadat bod D, i když je objekt teprve v bodu A.

Někomu by to mohlo připomínat navyklá konstatování typu „Dopadne to tak, jak to dopadnout má“ nebo „Co se má stát, stane se,“ nebo jednoduše řízení osudu. Toto vnímání světa je mi ale velmi proti srsti. Nejen, že mi to bere svobodnou vůli a místo ní nabízí jen chabou iluzi, dokonce to světu bere i krásu náhody. Tolik životních situací přece nastalo jen kvůli drobnosti, vánku, dešti, rozbitému autu. A tak mi najednou i nejexotičtější zážitky zevšední a slova „jinak to dopadnout nemohlo“ zhořknou.

Nabízí se i možnost, že vesmír deterministický není, ale naše mysl ano. Pracuje tedy podobně jako počítač, jen na mnohem složitější úrovni. O nepředvídatelnost světa jsem tedy nepřišla, ale stále musím žít jen s iluzí svobodné vůle. Pokud se můj mozek neumí chovat náhodně a pouze vypočítává další krok podle naučených vzorců, tak výběr košile pro dnešní den je výsledkem celého mého bytí na této planetě a někdo s dostatkem dat a super superpočítačem by mohl vypočítat, že po stopadesáté to bude bílá.

Z toho také vyplývá, že naše mysl by se dala převést do počítače a že počítač může myslet stejně jako člověk. Počítač by pak nejen myslel, ale i cítil jako člověk a nabyl by vědomí. A s tím nutně přichází spousta morálních dilemat.

Mě ale trápí něco jiného. I když svobodnou vůli možná nemám, stejně se musím rozhodovat. Když delší dobu nad něčím přemýšlím a vážím všechny možnosti a jejich následky, připadám si, jako bych hrála divadlo. Proč je to ale tak složité, když stejně nakonec zvolí vzorce v mém mozku a výběr budoucí školy možná závisí na tom, co mi mamka před osmi lety dala k snídani.

Zatím naštěstí nevíme s úplnou jistotou, zda jsou vesmír či lidská mysl deterministické. Takže se s tím smířovat nemusím a všechno to jsou jen zajímavé otázky s nepříliš uspokojivými odpověďmi. Jednou možná přijde chvíle, někdo bude mít přesvědčivý důkaz a umělá inteligence nám pravdivě řekne, jak se cítí. Toho dne si udělám kafe, vezmu si jinou než bílou košili a smířím se s tím, že své minulosti neuteču a že rozhodovat se patří k tomu být člověkem bez ohledu na předvídatelnost výsledku.

Jak mohou politici a političky přispět ke smíření ve společnosti?

Politika a politici můžou přispět ke smíření v politice, i když se někdy může zdát právě naopak. Politika vždy rozdělovala, rozděljuje a bude rozdělovat společnost. Historie ukazuje, že rozdělení může přesáhnout v konflikt. Avšak nelze po celý běh dějin žít v konfliktu a někdy musí dojít ve společnosti ke smíření, z velké části příčinou politiků a jejich vlivem na nás a naše myšlení.

Politici mají vliv na řízení státu, hospodářství, a můžou mít vliv i na to, jak budeme vnímat svojí zemi, okolí kolem sebe a jaký postoj budeme zastávat v určitých otázkách. Jejich vliv na nás, že si budeme vážit určitých věcí a hodnot, jako rodina či rozdílných lidí ve společnosti, že demokracie, smíření, konsenzu lze dosáhnout jen pouze, pokud budeme dodržovat pravidla společnosti, a naše uvědomění si těchto idejí a snaha se jimi řídit může přispět k usmíření a vzájemné shodě. Tyto politiky si dovolím rozdělit na dva typy, učitelé a symboly. Někdy je hranice mezi učitelem a symbolem velmi tenká a mohli bychom říct, že daný politik je jak učitel, tak i symbol. Učitel a symbol nás může ovlivnit pozitivně, tak i negativně. Stejně jako je někdy tenká hranice mezi učitelem a symbolem, je i tenká hranice mezi dobrem a zlem, která nám může přijít jasná až s odstupem času. Jde o to, jaké hodnoty politik učí a symbolizuje, a zda si uvědomujeme a bereme je za hodné následování.

Učitel, člověk, který nás provádí v dětství a předává nám zkušenosti a hodnoty. Politik učitel nám také předává hodnoty zákony, které prosazuje, svým vystupováním a kroky, které učinil a ovlivní budoucnost jeho země. Učitelé jsou méně známí než symboly, avšak jsou také významní. Jedním z významných politiků, kterého bych nazval učitelem, je první kancléř SRN Konrád Adenauer. Po pádu Třetí říše začal dbát, aby moc státu, jak tomu po dlouhou dobu v Německu bylo, nepřevyšovala práva jednotlivce.

Symbol je politik známější, většinou už po smrti, který obětoval své úsilí a zasvětil celý svůj život dané ideji. Symbol pro lidi vystihuje dané hodnoty, v USA George Washington boj za svobodu. Dostí významným symbolem je i hlava víry, papež, dalajláma či patriarcha, která může ovlivnit následovníky své víry. Například papež Jan Pavel II., který odsuzoval jakoukoliv válku, byl proti ponižování, snažil se dojít k smíru s ostatními náboženstvími, přiznal některé chyby církve v minulosti a má i vliv na pádu komunismu v Evropě.

Politici ovlivňují mnoho věcí, avšak aby došli ke smíru ve společnosti, měli by jít ostatním příkladem, předávat a představovat určité hodnoty, které jsou pro nás důležité. Někteří politici učí a symbolizují hodnoty, které není hodno následovat, ale je pouze na nás, jestli jsou pro nás důležité a budeme je následovat nebo ne, natož ještě v dnešní době, kdy ve většině zemí stejně jako u nás, se lidé mohou svobodně rozhodovat. Avšak žádný politik nemůže dosáhnout úplného smíření ve společnosti. Hlavní je, že aby se jeho úsilí proměnilo v něco skutečného, záleží pouze na nás, občanech.

25. Anna Petrželová
Městské gymnázium a střední odborná škola Úpice

Naděje

Měli jsme si vybrat téma, které nás nějakým způsobem zaujme a nadchne. Když si uvědomíme, co je pro nás nadějí v životě, zmizí pochmurné emoce ze života. Najednou můžeme dokázat cokoli, protože věříme v naději? Jakou má lidstvo naději? Mají lidé v dnešní době naději? Máme spousty otázek na toto téma, proto jsem si ho vybrala.

Chtěla bych vám ukázat, že naděje v životě má své místo a neměli bychom v ni přestat věřit. Sami víme, že naděje je jednou z nejhlubších emocí po lásce dle mého názoru. Tato emoce lidstvo doprovází od nepaměti. Lidé, kteří v historii žili v nejistotě, bezmoci a beznaděje, věřili v to, že je Bůh vyslyší. Věřili v záchranu. V nejhorších časech, kdy vládne pocit strachu či bolesti, se stává naší největší oporou.

Ale kdo nebo co je naděje? Pro každého může být ztělesněna jinak. Každý má svou unikátní představu. Pro některé to může být v podstatě víra, že i přes veškeré obtíže a nepřízeň osudu přijdou lepší časy. Je to jakýsi vnitřní kompas, který nám ukazuje cestu vpřed, i když se zdá, že jsou všechny cesty zatarasené. V psychologii se mluví o naději jako klíčové součásti duševní odolnosti. Hovoří tak o lidech, kteří mají naději jako o lidech, kteří jsou schopni lépe zvládat stres, překonávat překážky v životě a v těch časech temnoty najít odhodlání pokračovat a nevzdávat se.

V mém podání to není věc ani osoba, je to shluk emocí, které mě umí udržet nad hladinou v těžkých životních chvílích. V tu chvíli se snažím být jako maják pro loď, viditelný i za špatné bouřky svítí a udává směr. Vidím i takovou energii u své matky, která je pro mě vším, když se objevil temný stín, který se plíživě rozrůstal v tichu nepoznán a pouhým okem neviděn. Nenechala temný stín, aby ji vzal naději, dala do toho mnoho sil a podstoupila mnoho překážek. Pro lidi může být naděje opravdu cokoli. Temným stínem mám namysli rakovinu. Důležité je, že beznaděj nás nestáhla na dno.

Druhou stránkou pohledu pro mě je, že naděje znamená trpělivost. Ne vždy vše přichází okamžitě, a ne každý problém má rychlé řešení. Někdy to může mít dlouhé trvání a můžeme tomu pouze napomoci tím, že se tomu postavíme a pobereme všechnu sílu.

Čas hojí rány, jak se říká. Tato fráze mi připomíná, že čekání má smysl. Změna je možná, přestože přichází pomalu. Když se za myself nad sebou, bez naděje bych nebyla tam, kde jsem teď. Kdybych to vše, co mám zahodila kvůli komplikovanému zdraví, pochybnostem a názoru lidí, tuto práci bych dneska nepsala.

Jak jsem říkala na začátku, naděje má mnoho podob a na nás je, jak si ji vytvoříme a jak ji najdeme v sobě.

Naděje v beznaději aneb co překoná nepřekonatelné

Když se řekne, že naděje umírá poslední, představím si přeživší koncentračních táborů vybudovaných nacisty. Někteří tam strávili i několik let, ale oni to nevzdali, neřekli si, že se zabijí sami kvůli tomu, že už to nemá smysl. Snažili se tam přežívat ze dne na den, i přestože tam mohli být zabiti každou sekundou. Z pohledu pozorovatele mi to přijde jako beznadějná situace, proto si pokládám otázku: Kde vzali naději? Co je hnalo k tomu žít v utrpení, které mělo skončit jen ještě větším utrpením a zostuzením?

Byla to naděje, že za hodnoty, ve které věří, stojí bojovat a předat je dál, aby jednou byl svět, tak jak ho chtějí. A naděje se neptá, proti čemu stojí. I kdyby byla situace sebebezpečnější, naděje požene člověka dál. Jak řekl Ernest Hemingway: „Člověka je možné zničit, ale ne porazit.“ Příkladem je český slepý paralympionik David Kratochvíl. Pro mě je nepředstavitelné, že slepý člověk dělá sport, kde je nutné udržet dráhu. Pokud tomu nevěříte, tak si zkuste zavřít oči a zkuste se pohybovat po svém bytě a zorientovat se. Ale on, i přestože zdravý rozum říká, že je to nemožné, plave. Jenže naději a lidskému duchu je jedno, že to podle zdravého rozumu nejde. Je to tím, že lidský duch je mnohem tajemnější a složitější, než si zdravý rozum může představit. A také tím, že zdravý rozum je zvyklý pracovat s hmatatelnými věcmi, které jsou předvídatelné, ale lidský duch je tu od toho, aby překvapil spolu s nadějí, je tu od toho, aby v ničem viděl něco.

Ale naději nemá leckdo. Tu člověk získá jen pravou a nefalšovanou vírou v něco, třeba ideologii nebo sen. Musí ale opravdu věřit, že jestli bude dělat to, co dělá, tak se ten sen stane realitou. Vezměme si jako příklad knihu Stařec a moře, ve které stařec k sobě mluví, aby se přesvědčil, že to má smysl a že to zvládne. Tím si udržel naději a vydržel až do konce.

Jako příklad by šlo také vzít tento esej, protože věřím, že má smysl ho psát. Věřím, že by díky němu mohl někdo změnit pohled na svět a uvědomit si, že nejsou překážky, které by naděje a lidský duch nedokázaly překonat, že jsou pouze pochybnosti o našich schopnostech.

S čím je pro mě těžké se smířit?

Říká se, že existují dva významy pro frázi: „Být sám.“ Jedna možnost nám popisuje skutečnost, která je pro mnohé z nás příjemná a osvobozující. Ticho a klid, když například zůstaneme sami doma, nebo sami děláme nějakou aktivitu, kde se dokážeme plně soustředit pouze na seberozvoj a neohlížet se po ostatních. Srovnáme si v hlavě naše záležitosti a zamyslíme se nad životem... To zkrátka potřebuje jednou za čas každý z nás.

Druhá možnost vyložení si této fráze ale už tolik příjemná není. Na rozdíl od prvního významu, nemusí zahrnovat ticho a klid. Spíše od viditelného konkrétního faktu se jedná o vnitřní pocit a emoci. Synonymem pro tuto frázi v druhém významu bych určila slovo „osamocení“. Osamocení člověk se může nacházet i v komunitě lidí, ale uvnitř své mysli si připadat sám a opuštěný.

S touto situací se již ale určitě každý z nás také setkal, například právě při příchodu do nové školy, či po rozbroji s našim nejlepším přítelem, nejbližší osobou, členem rodiny, nebo při nejhorším, když nás někdo navždy opustí... A jistě to nebyl pro nikoho příjemný zážitek. Všichni lidé totiž ve svém životě, přirozeně potřebují cítit jistotu, a jakousi sounáležitost. Bez ní bychom si na světě připadali nepodstatní a postradatelní, a takový trest bych nepřála ani svému nejhoršímu nepříteli.

Opuštění nebo odchod někoho pro nás blízkého, tedy představuje pro značnou část lidstva nejhorší situaci, co může v jejich životě nastat. Ať už nás opustí člověk (nebo i zvíře), který odejde navždy, nebo i člověk, který tu stále bude, jen už ne jako součást našeho života. Obojí dokáže bolet stejně, a pokud se s danou skutečností vůbec někdy dokážeme smířit, vypořádáváme se s ní opravdu dlouho.

Pokud bych tedy musela určit, s čím je pro mě těžké, a asi i nejtěžší se smířit, zahrнула bych osamocení a odchod pro mě důležitých osob.

28. Marina Zajacová
Městské gymnázium a střední odborná škola Úpice

Pro člověka je obtížné se smířit s čímkoliv. Ať se jedná o úplně absurdní věc nebo o něco bez čeho bychom nemohli žít. Obtížné je se smířit s něčím názorem, situací, vzhledem, nemocí, smrtí a mnoho dalších důvodů. Mohla bych tu vypisovat důvody donekonečna, a ještě by to třeba ani nebylo vše. Jelikož je každý člověk úplně jiný, tak ne všichni dokážeme pochopit, že se někdo nedokáže smířit s něčím, co je pro nás naprosto normální.

Samozřejmě že život by byl mnohem snazší, kdybychom se dokázali smířit s čímkoliv co bylo, je a bude. Měli bychom se soustředit na sebe a na svoje okolí. My jsme tady ti důležití na tomto světě. Máme pouze strach a ten jediný nám brání v cestě. Někdy je lepší mít strach, jistě, ale někdy ho musíme hodit za hlavu. Co by to bylo za život, kdybychom si ho pořádně neužili? Byl by to život? Ať už máme jakýkoliv problém se s něčím smířit musíme to překonat. Samozřejmě, že to nejde lusknutím prstů, může to trvat dny, měsíce i roky. Nic nejde hned.

S čím je ale pro mě obtížné se smířit? Dříve jsem se nedokázala smířit se smrtí. Teď si asi říkáte, že se toto děje jen u starších či těm v důchodovém věku. Jenže když jsem o tom přemýšlela a uvažovala o tom, co bude pak... nemohla jsem na to přestat myslet a pohltilo mě to úplně, že jsem žila chvíli ve strachu, což nebylo moc dobré, strach je někdy zákeřná věc. Člověk ale musí někdy myslet na to, co má a co může ještě všechno udělat. Život je v podstatě dar.

Nedokázala jsem se také smířit s minulostí. Co jsem udělala špatně, co jsem mohla udělat jinak a že si to všichni pamatují v mém okolí. Ale teď upřímně, kdo by si to vážně pamatoval? Je to v naší hlavě a mozek si s námi často pohrává. Myslím si, že s tímto má problém většina lidí.

Někdy prostě jen hodně přemýšlíme a máme velké obavy. Ale všechno se dá zvládnout. Musíme jen chtít.

Naděje je podle Slovníku spisovného jazyka českého očekávání, že nastane něco příznivého. Při definování naděje můžeme vypíchnout právě slovo očekávání. V tom totiž můžeme cítit silnou vazbu na budoucnost, i naděje je tedy spjatá s budoucností. Ovšem člověk, který očekává, stará se především o budoucnost, ale přítomnost (jediné, co může člověk ovlivnit) zanedbává. Není to tak ale vždy, proto jsem rozlišil naději na pasivní a na aktivní.

Ta pasivní nás nevybízí k jakékoli činnosti. Jedná se totiž o jistý druh spoléhání se na vnější vlivy. Můžeme ji také označit jako dogmatickou naději, jelikož jediný argument zní, že to tak prostě je, přesněji řečeno, bude. Ponechám stranou, zda se tato naděje nakonec splní nebo ne. Člověk, který má pasivní naději vidí cíl, který se mu zamlouvá, ale nemůže k němu najít cestu. Spoléhá proto, že kýžený cíl cestu k němu zná. Tímto uvažováním může člověk nabýt pasivity vůči přítomnosti. Jako příklad mohu uvést technooptimismus, což je myšlenkový proud, který hlásá, že všechny problémy vyřeší technologie, neboli spoléhá na to, že vědci přijdou s řešením přesně ve chvíli nejvyšší nouze. Problematické mi to přijde například v souvislosti s globálním oteplováním. Již dnes do určité míry můžeme říci, že pokud bychom se rozhodli zakročit poměrně bolestivými kroky, tak bychom tuto katastrofu mohli vyřešit. Ovšem se najdou tací, kteří říkají, že stačí počkat a věda nám ukáže řešení. Tímto způsobem ale řešení tohoto každý den bolestivějšího problému jen odsouváme. Jako opak pasivní naděje jsem označil naději aktivní, kde vidíme cíl a zároveň víme, jak máme postupovat k jeho dosažení. Vyžaduje po nás aktivitu, ale je to právě ona, jež posouvá lidstvo vpřed. Často nás nutí si vybírat obtížnější cesty, ze kterých ovšem na konci můžeme těžit více než z těch lehčích.

Co se týče užití naděje v politice, tak jsem si v této souvislosti vzpomněl na bolestné ekonomické reformy probíhající v Československu po pádu železné opony. Díky nim se naše životní úroveň krátkodobě bolestně propadla, ovšem přetransformovala naši ekonomiku na daleko efektivnější model tržního hospodářství. I když ekonomické ukazatele nevypadaly nejlépe, lidé byli z reform nadšeni právě díky naději. Samotnou demokracii bych označil za politické uspořádání věčné naděje, jelikož díky jejímu turbulentnímu uspořádání, ve kterém se neustále mění vlády, může každý mít naději, že právě jeho názory budou nejvíce slyšet.

Vnímám ale i to, že naděje může sloužit i diktaturám. Například veškeré problémy socialismu mohLY být před veřejností zahlazeny nadějí, že brzy přijde utopický komunismus. Ve výmarském Německu byl zase zvolen Hitler v naději, že navrátí Německu původní věhlas a problémy jeho obyvatel, jež byly svedeny na židovskou komunitu, budou vyřešeny odstraněním domnělého původce. Naději tedy rozhodně nečerpám v jednoduchých řešeních, které často vedou k omylu. Sám u sebe vnímám jako zdroj naděje právě vlastní schopnosti a odhodlání. Když nahlédnu na náš občas až zvrácený svět, stále vidím zdroj naděje, a to lidskost hlásající, že člověk není perfektní, jelikož prach jsi a v prach se obrátíš. Právě vědomí nedokonalosti dává člověku možnost ustoupit a omluvit se. A tato neúplnost člověka vytváří svou flexibilitou naději.

30. Anna Marie Boušková
Trutnov, Gymnázium Trutnov

S čím je pro vás obtížné se smířit?

Smrt je jedna z věcí, se kterou se setká nakonec každý člověk na této planetě a pro většinu je nesmiřitelná. A je to jediné přirozené. Narodíme se na tento svět, aniž chceme, nebo ne, a ani si nedokážeme zapamatovat těch prvních pár let, co zde strávíme. Nevíme, co se dělo předtím, než nás naše matky přivedly na tento svět. Jsme nuceni se protloukat sami za sebe s minimální pomocí od našich blízkých. A víme vůbec kolik času je nám přiděleno? Se smrtí se nakonec potkáme osamoceni.

A co teprve to, co se s námi stane, až tento svět opustíme? Nikdo neví, co je po smrti. Vrátime se do té nicoty, z níž jsme přišli? Existuje nějaký jiný svět, ve kterém je s námi nakládáno na základě našich činů na Zemi, jak předpovídá většina náboženství? Je možnost reinkarnace a prožití nového života bez zatěžujících vzpomínek toho starého? Co je pravda a co je lež? Existuje snad jiná, lidským mozkiem nepochopitelná možnost?

Nad tímto tématem se mnozí určitě čas od času pozastaví. A je to jediné přirozené. Však dar života je krásný, leč pomíjivý. A každý s touto znalostí nakládá jinak. Někdo to může zkoumat celý svůj život a nikdy se s tím nesmíří. Další to přejde a rozhodne se na to zapomenout a žít svůj život naplno. Jiní se upnou k náboženství a hledají tam svou spásu a útěchu. Druzí žijí ve strachu z konce.

Já patřím mezi ty, již se s tím nedokážu smířit a bojím se. Bojím se, že mrhám svůj život děláním bezvýznamných věcí. Bojím se, že nikdy nenajdu své volání. Bojím se, že udělám něco, co ostatní rozčílí. Bojím se, že umřu sama. Bojím se, že moje existence je nicotná, že si mě nikdo nebude pamatovat, že tohle není reálné, že na ničem nezáleží. Bojím se smířit s tím, že vše, co udělám, můj konec nijak nezmění.

Nevím, co dělat proto, abych se se svou realitou smířila. Svět je tak velký a děsivý a plný neznáma. Je to asi v naší DNA bát se neznámých věcí. Věcí, kterým nerozumíme. A že toho je spousta, co nechápu. Máma by mi řekla, že jsem ještě mladá a že si s tím nemám lámat hlavu a ať si užívám života. Ale jak mohu, když vše mi letí před očima a co nevidět budu čelit svému poslednímu momentu, poslednímu nádechu, poslední myšlence, a pak přijde co? A s tím se vlastně nedokážu smířit, neumím s tím bojovat. Nevím, co mám dělat.

31. Studentka si nepřála být zveřejněna

Často se sama sebe ptám, co takzvaně řečeno “hodit za hlavu” a co ne. V životě ale existuje spousta okolností, názorů a myšlenek, se kterými se bohužel tak jednoduše smířit nejde. Pro někoho to může být náhlá změna v životě, pro někoho zas politická situace nebo něčí přesvědčení. Já se však od malička nedokázala smířit s jakoukoliv nespravedlností, a co více s tím, jak někdo může nespravedlnost přehlížet.

S nástupem do školy jsem si začala uvědomovat, kolik nespravedlností se kolem mě děje. Všimla jsem si, že spolužáci ubližují slabším a zranitelnějším a neskutečně mě rozčilovalo, když jim to procházelo a nebyli za to potrestáni. Na vlastní kůži jsem si i zažila, jaké to je, když mi učitelka udělila trest za něco, za co jsem ani nemohla. V té době jsem však neměla odvalu na to, abych se vůči bezpráví nahlas ohradila. To se však změnilo, když jsem z páté třídy přestoupila na gymnázium.

Scénář byl vlastně dost podobný. Šikana slabších, zesměšňování, nespravedlivé tresty. Poprvé jsem se rozhodla vzít situaci do svých rukou a ozvat se. Vždyť je přece správné postavit se za správnou věc, nebo ne? To jsem ale ještě netušila, že část pozornosti těch, co ostatním ubližují, se přesune na mě a budou se mě snažit zesměšňovat, co to jde. I když jsem se dále snažila poukazovat na špatné chování některých spolužáků, jedna věc mě zarazila. Jak se možné, že ostatní mlčí a nepřidají se ke mně, i když se mnou souhlasí? Přišlo mi, že ostatní jen tiše přikyvovali, ale nikdy se za své názory nepostavili. Nechápala jsem, že možnost vyjádřit svůj názor někdo nevyužívá a poté si jen ostatním stěžuje, jak je něco nespravedlivé a špatné. A vůbec jsem už nerozuměla tomu, jak nad tím někdo může jen mávnout rukou.

I když dnes toto chování do jisté míry chápu, přeci jen si myslím, že svoboda slova je jedna z nejcennějších hodnot, kterou v naší společnosti máme. A postavit se za správnou věc je ještě cennější, a to i v časech, kdy nás to může stát naše pohodlí. Proto se dodnes nedokážu smířit s tím, když bezpráví někdo dobrovolně páchá nebo hůř, když nad ním někdo jen mávne rukou.

Jak mohou politici a političky přispět ke smíření ve společnosti?

Vskutku prostá otázka, kterou se bude politika zabývat stále častěji, jelikož naše společnost bude bez jakékoli politické změny stále názorově rozdělenější a v důsledku toho se bude třídit do různých názorových skupin, které se navzájem nebudou moci vystát, což by byla doslova rána do srdce naší demokracie.

Je důležité říct, že je zcela přirozené, že se lidé dělí do různých sociálních skupin. Samozřejmě se každý člověk spíše bude bavit s osobou, která má podobný náhled na svět. To považuji za naprosto v pořádku. Problém nastává, když se člověk začne izolovat před názory ostatních a odmítat je. K tomu výrazně přispívají sociální sítě, jež pomocí algoritmů třídí lidi do skupin podle názorového vkusu, a pak daným lidem ukazují pouze ten obsah, jenž utvrzuje jejich názor, a tím se stávají méně otevření k tomu, aby změnili svůj pohled na věc. Politici zneužívají tuto situaci tím, že na sociálních sítích šíří zavádějící obsah a polopravdy, jež oslovují specifické lidi s určitými názory, a které pomáhají politikům získat nové voliče. Bohužel to má za následek, že se osoby uzavírají do názorových bublin a stávají se vůči sobě netolerantní. Celkově šíření polopravd, nejen na sociálních sítích, ale i na veřejnosti, by mělo zmizet z politické scény. Zde přichází návrh. Tím, že by politici přestali rozšiřovat pouze populistická slova a zavádějící polopravdy, by se docílilo toho, že by se společnost přestala nadále štěpit. Strany by se pak mohly soustředit na hledání nových reálných argumentů, které by nás posunuly určitým směrem dopředu, místo aby ztrácely čas s rozšiřováním dezinformací.

Politici by přispěli k dalšímu smíření společnosti tím, že by přestali na sebe útočit a hulákat. Vezmu příklad z české politiky. Tady máme vládu a opozici, kteří místo toho, aby mezi sebou zakopali válečnou sekeru, tak na sebe neustále řvou. Vláda říká: „Protože Babišova vláda,“ opozice říká: „, Fialova dražota...“ To se přenáší na normální lidi a přispívá k další polarizaci. Toto škodí jak naší společnosti, tak i našemu státu.

Ačkoliv populistické řeči a dezinformace v České republice často pocházejí od opozičních politiků, je mi zároveň jasné, že vládní strany přispěly též ke štěpení společnosti. Já sám jsem zastávce vládní koalice, co se tohoto tématu týče, ale jsem si zároveň vědom, že ani moje ani vládní názory a vystupování nejsou ty nejsprávnější, a proto je zapotřebí diskutovat s lidmi odlišných názorů za předpokladu, že mají zájem o vzájemný dialog a že jim jsou stejně jako mně demokratické principy svaté. O to by měla usilovat každá strana postavená na demokratických principech, neboť tato rozhádanost oslabuje naši demokracii, což nahrává jejím nepřátelům, kteří ji chtějí zničit. A tomu musíme společně zabránit.

33. Kristýna Kadlecová
Biskupské gymnázium Hradec Králové

Naděje je pro mě velmi důležitá. Když ji někdo zmíní, představím si světlo, které člověku dává směr, jakmile se mu život začne hroutit. To světlo mě motivuje, dává mi sílu a smysl v tom, co dělám. Ale myslím, že bychom se na něj neměli příliš upínat. Naděje by neměla sloužit k idealizovaným představám, které nemají šanci na rozkvět, ale měla by být založena na realistických a pevných základech. Není únikem před starostmi, nýbrž průvodcem, který nás skrze ně vede.

Naději nacházím nejvíce ve své rodině a přátelích. V temných chvílích mi čas s nimi dává sílu. Pomáhají mi přetrvat těžké dny a těšit se na lepší zítřky. Díky nim je pro mě jednodušší se povznést nad nepříjemné situace. Jakmile má naděje začne skomírat kvůli nějaké těžké situaci, sedneme si a diskutujeme o tom, čímž mi pomohou se opět postavit na nohy.

Dále naději nacházím v lidech kolem mě. Když se rozhlédnu kolem sebe, vidím dva druhy lidí. První skupinou myslím osoby, které ničí, na co pohlédnou, ať už je to příroda nebo další lidé. Nevím, co od nich mám čekat a nutí mě přemýšlet, jak se k sobě lidé budou chovat v budoucnu. Ale poté tu je druhá skupina. Lidé, kteří nemají záměr nikomu ublížit a kteří se starají o jiné. Ti ve mně probouzí radost a zvětšují mou naději.

Spatřuji ji také v mých zájmech a koníčcích. Když něco namaluji, je to vlastně malé vítězství. Je to krok ke zlepšení se v tom, co mě baví a posouvá mě to dál. Každý den mě vyzývá opět něco udělat, neustále se zlepšovat. Motivuje mě to. Přináší mi to radost a dodává mi to naději, pomáhá mi to si urovnat myšlenky a dát si nový cíl na další den.

V poslední době se však s ani jedním moc nevidám. Naděje mi tak skomírá a nechává mě na holičkách. Snažím se ve svém novém životě někam zapadnout, ale mám pocit, že se mi to nedaří. Nenacházím radost v aktivitách, které mě dříve bavily. A i když se snažím, naděje mi prozatím uniká.

Naděje je křehká. Jednou změnou v životě se může podstatně zmenšit a nechat člověka říkat si co kdyby. Ale i přes ten pocit, že ji ztrácím, vím, že se dokáže opět vrátit. Bude to sice těžká cesta, ale pomocí mých blízkých a děláním toho, co mě baví, se to zlepší a myslím, že právě to je naděje.

Jak opravit sebe sama?

Rozdělení společnosti je zřejmé snad v každé demokratické zemi. Samotné sousloví rozdělená společnost je tak zakořeněno do politického dění, že se z něj v podstatě stalo klišé. Po krátké diskusi a zamyšlení nad položenou otázkou, jak mohou politici a političky přispět ke smíření ve společnosti, jsem došel k závěru, že samotná otázka v sobě skrývá ne jeden paradox.

Nejdříve musíme pochopit samotné důvody, proč je společnost v lecčem radikálně neusmířená. Již v úvodu jsem nastínil, že rozdělení či polarizace společnosti nalezneme prakticky v každém státě. Lze tedy vůbec nalézt země, kde tomu tak není? Zdůraznil bych, že tomu tak je v každé demokratické zemi. Státy, jako je Rusko, Čína, KDR nebo jiný autokratický stát, si polarizovanou společnost dovolit nemohou, neboť by ohrozila stabilitu tamních režimů. V těchto zemích existuje pouze jedna pravda, jeden správný názor. Jakákoliv deviace by znamenala okamžité státní represe. V demokratickém světě to funguje naprosto odlišně. Svoboda slova a práva jedince jsou základem systémů, jako je ten náš. Základním pilířem pro existenci společenského rozčarování je tedy samotné právo na odlišný názor a svobodné vyjadřování. Kdyby tomu tak nebylo, neexistovaly by rozdílné politické subjekty propagující absolutně odlišné názory. Srdcem politiky v demokratické zemi je svobodné prosazování svého pohledu. Záleží však také na stylu propagace a prosazování tohoto názoru. Je propastný rozdíl mezi poklidnou debatou mezi lidmi s odlišným pohledem, a ofensivní strašící kampaní. Bohužel, zvláště pokud se společnost potácí v krizi, je často druhý způsob kampaně efektivnější.

Právo na vlastní názor, politická kampaň a krize: body, které definuji jako klíčové pro vznik rozdělené společnosti. Tím se však otvírají další otázky. Je tedy demokratický systém odsouzen k rozdělené společnosti? Jak mohou politici přispět ke smíření, když jejich hlavní cíl, tedy prosazování svých pohledů, je jedním z hlavních zdrojů samotného problému?

Odpověď na otázku, zda je demokracie odsouzena k rozdělování společnosti, je definována naším subjektivním pohledem na svět. Podle mého názoru je sourodá a usmířená společnost nedosažitelná, ba dokonce v samotném základu nebezpečná pro demokracii. Přiblížit se k usmíření demokratickou cestou však jako nemožné neshledávám. Klíč nalézám v odpovědi na svou další otázku. Jak už bylo zmíněno, politická kampaň může být velice kultivovaná a konstruktivní. Ideálním sjednotitelem společnosti je charismatický politik, který je ochoten vyslechnout i názor opačné strany, dobře komunikuje se společností a nevyužívá populismu a extrémních názorů ke zisku moci. O tomto tématu jsem na minulém ročníku Broumovských diskusí měl tu čest krátce podiskutovat s Jaroslavem Zajíčkem, ředitelem odboru zahraniční kanceláře prezidenta Petra Pavla. Mimo jiné zmínil, že se rozhodl vstoupit do úřadu prezidenta Pavla právě proto, že v něm tuto osobnost vidí. Tento názor s ním nesdílím jen já, ale i nadpoloviční většina dotázaných právě na souhlas s prezidentem země.

Mou finální odpovědí na položenou otázku je, že politici nemohou a nesmí úplně usmířit společnost. Nasloucháním snaze porozumět společnosti a opatrným upozorňováním a vyvracením nepravd a desinformací mohou k tomuto cíli přispět. Bohužel tuto snahu u mnohých politiků nevidím, konkrétně například u SPD vidím přesný opak, kdy svojí poslední kampaní naprosto překročili meze slušnosti, pokory a, podle výkladu práva, i zákona.

35. *Doubravka Kunátová*
Sion High School, Hradec Králové

Naděje je široká škála označení. Je to pocit, osoba či hmotná věc nám významná. Naděje má mnoho podob, ať už v pozitivním smyslu či negativním. Po těžkém období v našem životě se snažíme najít alespoň nějaké světlo, které nám ukáže, že se budeme mít lépe, že tímto náš život nekončí. Není proto naděje jen falešný pocit, který si utváříme v hlavě, abychom klamali sami sebe? Snažíme se přesvědčit, že za pár let už nebudeme žít v malém bytě, který z celé duše nenávidíme, ale každý den se probudíme ve velké vile, kterou jsme si vysnili. Nebudeme jen obyčejní lidé, jejichž jména jsou doposud neznámá, ale každý se na nás se zájmem obrátí a pozná naše povahové rysy. Bude obdivovat, kam jsme se dostali, bude mít naději, že třeba jednou skončí na stejné úrovni a nebude jen náhodný obdivovatel našeho jména. Každý den svoji mysl přesvědčujeme, že jednou budeme mít svůj vysněný život, to jediné nás drží při smyslech a pomáhá nám překonávat všechny překážky v našem životě. Máme mít naději v lidstvo, i když je vložena do rukou zcela cizích lidí, kteří nás dokázali mnohokrát zklamat? Je tedy naděje brána jako něco pozitivního? Je to jen falešná náhražka našeho pravého štěstí? Naději mají i naši rodiče. Každý den si přejí, aby jejich dítě mělo dobrou práci a zajištěný život. Doufají, že dosáhneme v životě na nejvyšší možnou příčku. Je to ovšem dobře? Co když jejich naději zklameme a tím i nás samotné, že jsme nedokázali splnit jejich očekávání? Naděje nás může ovšem vyvést z našeho dna a ukázat nám, že má cenu se snažit dokázat nám nemožné. Je tedy lepší doufat či ne? Neměli bychom ještě větší pocit zklamání? Pro mě je naděje pocit, který přijde vždy po prvním úspěchu, který mě nabudí do dalších dní, i když nemusí vždy vyjít, alespoň ten malý záblesk a hřejivý pocit uvnitř.

Naději hledáme u věcí či lidí nám nejbližších, ale co když naši naději pošlapou? Naději, že se tvoji přátelé či rodina k tobě zachovají konečně s úctou a pochopením, poté co jsi ji ztratil sám v sobě. Jakmile tvoji důvěru pošlapou po několikáté, odvrátíš se od nich a jdeš ji vložit někam dál. Má důvěra je jen v sebe sama, tam kde si tento pocit vytváříš sám, je jen na každém či bude brána pozitivně. Měli bychom brát naději jako pocit, který nás dostane do dalšího dne, který nás dotlačí do dalších skutků. Je jen na nás, jak s ní naložíme. Zničí nás, nebo posune vpřed.

36. Hana Hojdová
Hradec Králové, Biskupské gymnázium

S čím je pro mě těžké se smířit?
Vybrala jsem si téma smrt.

Proč zrovna toto téma? Protože smrt je něco, čemu nikdo nemůže uprchnout a zároveň se na ni nemůže připravit.

V eseji se nejdříve zamyslím nad tajemností smrti, poté se podívám na smrt z pohledu různých světových náboženství a nakonec se zaměřím na to, co pro mě znamená smrt.

Má vůbec smysl zamýšlet se nad smrtí? Smrt je něco, nad čím můžeme přemýšlet jak dlouho chceme, ale nikdy se nedobereme jednoznačného výsledku. I když pro nás smrt zůstane nezodpověditelnou otázkou, nemůžeme se jí zcela vyhnout. Kdybychom se jí úplně vyhýbali, uhýbali bychom sami před sebou. Týká se každého z nás. Myslím si, že je velice důležité vědomí konečnosti života. Mně z toho vyplývá, že je velmi důležité žít život naplno.

Smrt je něco, na co nás nikdo nemůže připravit. A to proto, že každý ji prožívá odlišně a u každého má jinou podobu. Je to jediný okamžik, ve kterém nás nikdo nemůže zastoupit. Naprosté neznámo.

Je lepší dopředu vědět o tom, že zemřeme nebo je lepší náhlá smrt? Někdy můžeme naši smrt tušit a očekávat, například kvůli dlouhotrvající nemoci, ale někdy přijde nečekaně, třeba při smrtelné nehodě. Každý má pohled na smrt jiný, ale já bych radši zemřela náhle. Neumím si představit, jak těžké musí být vědomí toho, že už tu dlouho nebudu, rozloučit se s dosavadním světem a jít do naprostého neznáma, anebo ne?

Je totiž možné, že se naše existence prostě rozplyne, po chvíli zmizí i ze vzpomínek lidí a po nás skoro nic nezbyde. Tato možnost je pro většinu lidí pochopitelně děsivá. Myslím si, že i toto je důvod, proč lidé věří v různá náboženství, která jim předkládají přijatelnější verze smrti.

Mám pocit, že náboženství se často snaží zodpovědět nezodpověditelné. Například v buddhismu se smrt nepovažuje za něco konečného, ale považuje se za mezistupeň do dalšího zrození. Mě se tento pohled na smrt přijde nejpříjemnější ze všech nejvíce, protože to znamená že by má duše neumřela a mohla by stále žít na zemi.

V křesťanství je smrt vnímána jako úplný konec pozemského života. Křesťané mají naději, že spolu s Ježíšem Kristem budou všichni vzkříšeni k věčnému životu. Náboženství nemusíme vždy vnímat jako snahu předpovídat, co bude po smrti. Ale v naší konečnosti dává naději na to, co přesahuje všechny představy.

Pro mě je smrt tajemstvím, které nelze rozluštit. Je to zkrátka tajemství, které zůstane tajemstvím. Přesto si myslím, že bychom se tomuto tématu neměli vyhýbat, protože by to znamenalo, že se vyhýbáme části nás samotných.

37. Matěj Říha

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Když mi byly tři roky, probrečel jsem ve školce den co den půl rána, protože jsem se bál zůstat v ní bez rodičů. Nakonec mě to po týdnu přešlo díky přesvědčivé učitelce a vyhlídce plastových vojáků. Ale smířit se s tím, že nebudou vždycky kolem rodiče, bylo těžké. Chyběl mi odvážný a šikovný taťka a milá, ochotná maminka; vždyť to byli nejlepší rodiče na světě.

Pak jsem zestárnul a někdy kolem poloviny gymnázia začalo naopak být pořádně těžké se smířit s tím, že rodiče jsou kolem. Nejen že byli, podle mého dospívajícího já jich všude bylo až příliš, do všeho se pletli, na vše měli svůj hloupý názor, omezovali mě, bránili mi v rozletu, nechápali, peskovali a napomínali a hubovali a vyčítali kdesi cosi a vůbec mě celkově štváli. Tak jsem začal mizet - za kamarády, za kroužky a na soustředění, za holkami tam a zas onam, či zkrátka kamkoliv, jen aby tam nebyli. Byli to příšerní rodiče - otec omezený a uťáplý, matka upjatá, panovačná a hádavá.

Teď je mi třiadvacet, mám za sebou první kus vysoké a rodiče už tak často nevidám. Většinu času strávím zavřený v univerzitní laboratoři, protože ze mě vyrostl velký pán rádoby jednou vědec, který rady nepotřebuje a starosti nemá (a když náhodou ano, tak je z mysli po gellnerovsku vyžene sklenkou vína, protože to je teď celá moudrost moje). Když pak odjedu z Prahy, vítá mě doma jedna báječná černovláska, se kterou už jsem skoro dva roky šťastný, tudíž sám si taky připadat nemůžu. Ale občas...

Občas mi rodiče chybí. Těžko se smíruje s tím, že se mi vzdalují, i když to je potřeba. Už nejsem ten tříletý kluk, co bez nich nevydržel; ale už se na ně ani zuřivě nezlobím jako ten namyšlený puberťák, co myslel, že spolkl všechnu moudrost světa. Možná jsem spíš spolkl kus své tehdejší pýchy. Nemyslím si, že jsou dokonalí, oba mají své chyby, ona je tvrdohlavá (ostatně po kom já) a on občas urážlivý (ostatně, po kom já...); ale jsou moji. Moji mamka a taťka. Občas je těžké smířit se s nimi; těžší by ale mohlo být smířit se bez nich.

A navěky tu nebudou.

38. Šárka Kavanová
Gymnázium Trutnov

I krok vzad je krok

Nikdy nemůžeme mít vše, tak to prostě je. Někdy člověk musí odstoupit a připustit si, že nebude vždy všechno po něm. Jenomže právě to nás může posunout dál, protože se nám sice jedny dveře uzavřely, ale někde cesta přece jenom je, stačí hledat.

Můj přítel byl vždy společenský. Díky tomu jsme se také seznámili. Ano, není to žádná neobvyklá věc nebo něco, v čem by člověk měl hledat něco špatného, ale i tak nás to dostalo do trochu nepříjemné situace. Ráda bych vám tedy stručně povyprávěla, jak je někdy opravdu důležité se s něčím smířit. Koneckonců, třeba tento problém řešíte i vy.

Jednoho dne jsem byla pozvaná do hospody. Neměla jsem co dělat, takže jsem pozvání mile přijala a dorazila. Přisedla jsem si na asi jedinou volnou židli a začala se bavit s jedním klukem, mým budoucím přítelem. Když jsme se loučili, opíraly se o něj dvě blondýnky a jedna na sobě měla dokonce jeho bundu. O pár dní později jsem se dozvěděla, že to byla jeho kamarádka, se kterou se seznámil nedávno ve škole. Stále jsme spolu ale nechodili, takže i přesto, že jsem žárlila a ona se kolem něj motala všechny následující večery, nemohla jsem nic dělat.

Čas plynul a my se dali dohromady. Na vysokou blondýnku v bundě jsem zapoměla a užívala si, že je „můj“. Asi to zní majetnicky, ale tímto slovem bych spíš chtěla říci, že mám někoho, kdo je tu pro mě a můžu mu věřit.

Jednoho dne za mnou ale přišel s tím, že se dnes výjimečně nevidíme, protože jde s jednou kamarádkou po škole do cukrárny. Pak jsem zjistila, že je to ona. Snažila jsem se mu to rozmluvit. Přišlo mi to divné, že jde jen tak s holkou, která ho chtěla, ven. Vždyť je ve vztahu se mnou. Dostali jsme se tedy do malé hádky, protože on to takhle vůbec nebral, měl za to, že je to naprosto nevinné posezení. Ten den to tedy kvůli mně zrušil. Oba nás ponurá nálada přešla a vše se vrátilo opět do normálu. Jenomže tohle nebylo dořešeno a byla jen otázka času, kdy se k tomu zase vrátíme. Nevrátili jsme se k tomu pouze jednou, ale bylo to už poněkolkáté. Začala jsem si uvědomovat, že ho to mrzí a připadá si svázán – svázán mnou. To jsem nechtěla. Vztah má znamenat oporu těch dvou, je to přeci něco krásného, nemělo by to ničit jiné vztahy – mám na mysli ty kamarádké. I to je vztah a ten druhý by ho měl respektovat. Vyrovnat se s tím.

Věděla jsem, že miluje jen mě, věřím mu, takže nechci, aby to naši důvěru narušilo. Přesně to jsem mu řekla. Tu blondýnu jsem ráda neměla a věděla jsem, že jí jde jen o jedno, ale přítele jsem do cukrárny dovedla, dala mu před ní pusku, popřála mu, ať si to užije a rozloučila se.

Někdy bychom se měli snažit toho druhého pochopit – naslouchat mu. To je něco víc.

Naděje v beznaději

Každý si pod slovem naděje vybaví úplně něco jiného. Někdo si představí změnu k lepšímu, jiný zase šanci k výhře v loterii. A já? Já si vybavím sebevraždu. Možná je to pro některé šok – proč sebevražda, vždyť je to přeci opak naděje! Abych vás mohl přesvědčit o opaku, musím vás nejdříve seznámit s mým vnímáním světa jako takového.

Když se člověk ocitne v situaci, kdy sebevraždu vidí jako svou jedinou naději, je to chvíle, kdy všechny motivační citáty, jako "Co tě nezabije, to tě posílí", ztratily svůj poslední záblesk účinnosti. V tento moment se život daného jedince obrací naruby. Všechny věci, co mu přinášely radost, už ztratily svůj účinek. Lidé, kteří ho dělali šťastným, ho už neveselí a skutky, na které byl kdysi hrdý, se mu teď zdají bezvýznamné. Každodenní život se stal bolestným přežíváním. Kde si myslíte, že takový člověk vidí naději?

Teď si možná říkáte: „Sebevražda není nikdy cesta. Stačí dojit za odborníkem. Stačí se svěřit!“ Pokud byste měli pravdu, tak se každý den nestane 21901 sebevražd. Tihle lidé vědí, že nemá cenu chodit za někým, kdo benefituje z toho, že máte problémy. A co teprve lidé, co z toho nic nemají? Vaši přátelé, rodinní příslušníci. Jediné, co vám oni mohou nabídnout, je hrstka uklidňujících promluv do duše. Ale upřímně, kdo by se s tímhle chtěl zaobírat? Z ohraných frází, jako „Všechno zlé je k něčemu dobré!“, se člověku musí motat hlava. Raději ať je v klidu a tichu, a kde jinde najít takový klid, než pár centimetrů pod zemí.

A tak se dostáváme na konec této absurdní cesty, kde se naděje a sebevražda spojují v jedno. Když naděje umírá a život se stává jen nekonečným utrpením, není divu, že mnozí hledají únik tam, kde by ho nikdo nečekal. Možná se to zdá jako smutná realita, ale v tomto světě je sebevražda chápána jako poslední akt proti utrpení. Ačkoliv to pro ostatní vypadá jako tragédie, pro ty, kteří jsou na pokraji, se to může zdát jako poslední naděje – šance na klid.

[1] www.nudz.cz — Národní ústav duševního zdraví.
https://www.nudz.cz/fileadmin/user_upload/Tiskove_zpravy/tz-sebevraz-du-spa-cha-2190-lidi-denne.pdf

Nesnadná práce s informacemi aneb proč lidstvo není schopné využít digitálního věku

Digitalizace moderní doby nám poskytla historicky novou možnost – zatím jsme nikdy neměli na dosah ruky tak rozsáhlé množství informací. S těmito informacemi můžeme pracovat kdykoliv a kdekoliv. Samozřejmě, všechn tento obsah není stoprocentně pravdivý, ale myslím si, že je stále ještě v naší moci samostatně vyhledávat a ověřovat fakta, rozlišovat lži a polopravdy od pravd a subjektivní od objektivních informací. Proto je pro mě složité se smířit s tím, kolik lidí není schopno nebo ochotno s informacemi takto pracovat a raději se nechávají obelhávat a manipulovat.

Důvodů k tomuto jednání může být více. Zaprvé, je pohodlnější a rychlejší si informace neověřovat a pouze je přejímat jako fakta z úst kohokoliv – jak veřejnoprávních, tak prokazatelně dezinformačních kanálů. Ověřování informací je dlouhý proces vyžadující znalost práce s internetem a využívání více zdrojů, což je oproti prosté konzumaci informací často psychicky a časově náročná činnost. Zadruhé, lidé mohou přehlížet lži kvůli tomu, že je říká jejich oblíbený politik, se kterým souhlasí v jiných pro ně klíčových věcech. Například nedávno pronesl kandidát na amerického prezidenta Donald Trump v televizní debatě se svojí oponentkou Kamalou Harris minimálně 30 nepravdivých tvrzení [1]. Kdokoliv v Americe s přístupem k internetu si může ověřit, že některá jeho tvrzení (např. o počtu migrantů na hranicích, inflaci, pracovních pozicích nebo jeho politických oponentech) se ani zdaleka nezakládají na pravdě. Skoro polovině Američanů ale evidentně nevadí, že jim jejich preferovaný kandidát lže – aktuální průzkumy přikládají Trumpovi kolem 47 % [2]. Důvodů pro tuto skutečnost je jistě více – silnější antipatie k protikandidátovi, shoda v jiných záležitostech, v tomto konkrétním případě populismus, strach a manipulace, ale právě i neochota, lenost a neschopnost pracovat s informacemi.

Zatřetí, někteří občané neumí používat prostředky k ověřování informací. V těchto případech je ona snaha o edukaci na jejich blízky, veřejnoprávních médiích, ale i na jejich vůli. Bohužel i z vlastní zkušenosti jde často o neúspěšnou snahu. Můj dědeček se mnou pravidelně diskutuje o politice a věří mnoha nepravdivým tvrzením, která se mu většinou marně snažím vyvracet. On si není schopný sám na internetu cokoliv ověřit, častěji a raději věří svým oblíbeným politikům na úkor vlastní rodiny, a to i v případech, kdy mu servírujeme jednoznačná fakta.

Nemyslím si, že by se měl současný stav v blízké budoucnosti jakkoliv zlepšit. Je pro mě velmi složité se vyrovnat s tím, že většinou nejsem schopný přesvědčit ani jednoho z mých nejbližších členů rodiny jednoznačnými fakty, natožpak kohokoliv cizího (např. na internetu). Těžce se smírju s tím, jak snadno přijatelný je pro část populace život ve lži, s pohodlností, do které společnost sklouzává, s její neschopností a neochotou jednoduše využívat moderní vynalezené prostředky a s prognózou, že čím polarizovanější společnost bude, tím obtížněji půjde přimět lidi ke kritickému myšlení, rešerši a především diskusi.

[1] Racker, M. (2024, September 11). Here are all of Trump's wild debate falsehoods that went unchecked. The Daily Beast. <https://www.thedailybeast.com/here-are-trumps-debate-lies-that-went-unchecked>

[2] Lott, M., & Stossel, J. (n.d.). Election Betting Odds. Election Betting Odds by Maxim Lott and John Stossel. <https://electionbettingodds.com/President2024.html>

41. *Liliana Kyselová*
Gymnázium Paměti národa, Praha 5, Smíchov

Neřekla bych o sobě, že mi dělá potíže se se světem kolem sebe smířit. Žiji v bublině a ač vím, že se kolem mě dějí všelijaké neduhy a nerovnosti, je pro mě občas náročné si je uvědomovat plně. Bydlím poblíž parků, chodím do soukromého gymnázia, na výtvarku, kde jsou hodní učitelé, a ač nemáme peněz až až, nemám, kupříkladu, značkové oblečení a nejíme v restauracích často, žijeme pohodlně a poměrně úspěšně se mi daří na to nejhorší nemyslet.

Nejvíce mi tedy dělá potíže smířit se sama se sebou - s vlastními limity, že nejsem dostatečně charismatická a inteligentní, že nedokážu pracovat pod tlakem, a když teď tohle píši, je mi trapně, že nejsem dostatečně společensky a politicky aktivní, nejsem dosti vnímavá. Snažím se, to ano, dívám se na zprávy, chodím na nejen aktivistické akce, jsem v hnutí pro klima, nově se angažuji i v dobrovolnictví, snažím se lidem naslouchat a být upřímná. Ale dělám dostatek? Nemohla bych dělat víc? Myslím si, že právě částečná apatie jako je ta moje umožňuje pokračování konfliktu v Gaze (údajně je američanů, pro které je situace v Gaze důležitým tématem, velmi málo, a právě oni mají moc něco změnit) nebo dovoluje, aby se klimatická krize dál zhoršovala a ztěžovala život především těm, kteří za ni mohou nejméně. Neměli bychom si vždy hledět svého. Já musím se svým nedostatky pracovat, a s neaktivitou ostatních se mi také zle smiřuje.

Ne každý má ovšem kapacitu se angažovat do okolního dění, spoustu lidí žije v chudobě nebo nemají bezpečné zázemí, ba ani vůli žít nemají, natož energii měnit společnost. Přesto i v společensky znevýhodněných komunitách najdeme spoustu naděje a statečné osoby, mým oblíbeným velkolepým příkladem je Wang Enlin, který šestnáct let studoval práva, aby mohl zažalovat továrnu, která do jeho vesnice vypouštěla nebezpečné chemikálie, nebo Espino ze slumu v Keni, který se stará o své sousedy, buduje komunitní prostory a účastní se nebezpečných demonstrací.

Na závěr bych dodala, že mi dělá potíže se smířit s vlastním štěstím. Občas se nedokážu zbavit pocitu, že svým bytím zatěžuji někoho jiného, neznámého, ale jsem především vděčná, že mohu být na zemi, že mohu cítit mech v lese, poslouchat ptáčky a smát se s přáteli, jsem vděčná i za to, že se nikdy nesmírím s tím, že žijeme tak krátce, protože to znamená, že tu jsem ráda a to, co jsem doposud zažila, jsem nikdy zažít nemusela. Toto lehké bytí přeji všem a musím se usilovat o to, aby na něj co nejvíce lidí dosáhlo.

Co pro mě znamená naděje

Naděje pro mě je především víra v nějaký širší smysl, i když ho třeba občas úplně nechápu. Je to něco, co mě pohání vpřed ve chvílích bezmoci a smutku. Vlastně si bez naděje úplně nedokážu představit lidské bytí, bez naděje by lidé byli jen stroje. Naděje mi pomáhá překonat strach a díky ní se snažím stále zlepšovat. I v okamžiku, kdy vše, v co doufám nevyjde, stále nacházím nějaké východisko v podobě naděje, ať už to jsou mí blízcí přátelé a rodina, pouhý údiv z krásy přírody a života, nebo třeba umění.

A právě umění je v mém životě jednou z nadějí největších, primárně tedy hudba. Ze všech způsobů vyjádření mi totiž přijde nejvíce bezprostřední, nejsyrovější. Ať už prožívám nejšťastnější chvíle života nebo mám chuť na všechno se vykašlat, hudba je nedílnou součástí těchto chvílí. Dodává mi novou chuť do života, budí ve mně emoce, o kterých jsem třeba ani nevěděl. Všechny problémy se najednou zdají v porovnání malicherné a občas i úsměvné, jindy zas pociťuji empatii a vyrovnanost, občas je to jediné na co se dá doopravdy spolehnout. Zkrátka ať už potřebuji jakkoli najít naději, vždy se najde skladba, která mi pomůže. To samé, a ještě možná znásobené, pociťuji, když hudbu slyším živě nebo když sám hraji. Hlavně hraní je pro mě asi nejsilnějším zážitkem, často se člověk ztratí v myšlenkách a přestane vnímat, je to jako meditace, znovuzrození.

Je těžké popsat slovy, co pro mě naděje je, ale doufám, že se mi alespoň trochu povedlo naznačit, jak velkou roli v mém životě hraje. Samozřejmě hudba a umění není moje jediná naděje, ale vedle rodiny a přátel je tou nejsilnější. Dokonce má tu výhodu, že tu bude vždycky, dokud tedy bude někdo, kdo by ji tvořil.

43. Štefan Gondek
Městské gymnázium a SOŠ Úpice

Smíření ve společnosti prostřednictvím politiků

Politici a političky hrají klíčovou roli v procesu smíření ve společnosti, protože jejich slova a činy mají přímý vliv na atmosféru a náladu mezi lidmi. V situacích, kdy je společnost rozdělena, mohou být právě oni těmi, kteří buď konflikty zhoršují, nebo těmi, kteří hledají způsoby, jak podporovat konstruktivní a rozumný dialog.

Jedním ze základních kroků, jak mohou politici přispět ke smíření, je naslouchat názorům odlišným od jejich vlastního. Dokázat se přenést do bot jiného, otevřenost vůči všem perspektivám a snaha pochopit, proč lidé nesouhlasí nebo jsou nespokojeni, je klíčem k vytvoření správné politiky. Místo polarizace a vytváření konfliktů na základě ideologických rozdílů, by měli být politici mostem, který umožní konstruktivní diskusi mezi rozdílnými skupinami lidí.

Další důležitou součástí je důraz na spravedlnost a rovnocennost. Když se lidé cítí marginalizováni nebo vidí nespravedlnost, vzniká sociální napětí a ke smíření určitě nedojde. Jak tedy marginalizaci a nespravedlnost vyřešit? Nastavit pro všechny občany stejná pravidla a nediskriminovat jedince a menšiny.

Politici a političky by také měli usilovat o zklidnění veřejných debat. Místo rozšiřování nenávisti nebo strachu vůči svým konkurentům, mohou být vzorem pro své voliče a ukazovat svým sokům respekt, zdvořilost a dodržovat pravidla dialogu i při řešení složitých témat. Když politici nemají žádnou sebekontrolu a respekt jeden ke druhému, přispívají k tomu, aby podobný postoj přejímala i veřejnost.

Celkově vzato mohou politici přispět hlavně tím, že budou zastánci klidného a konstruktivního dialogu, rovnosti a spravedlnosti a respektu a zdvořilosti. Tím pomohou postupně vybudovat tolerantní a soudržnou společnost, u které bude velmi pravděpodobně větší smíření než u té stávající.